



FEDR*i*S

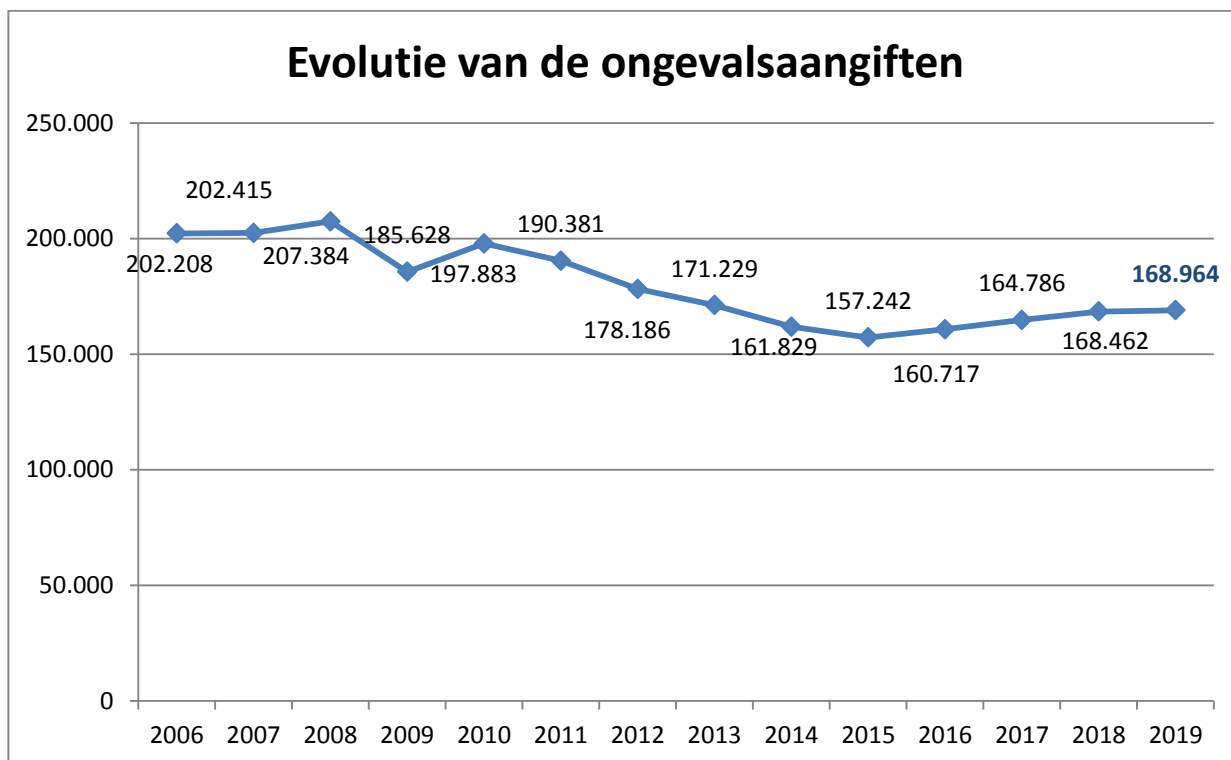
FEDERAAL AGENTSCHAP VOOR BEROEPSRISICO'S

Statistisch verslag 2019

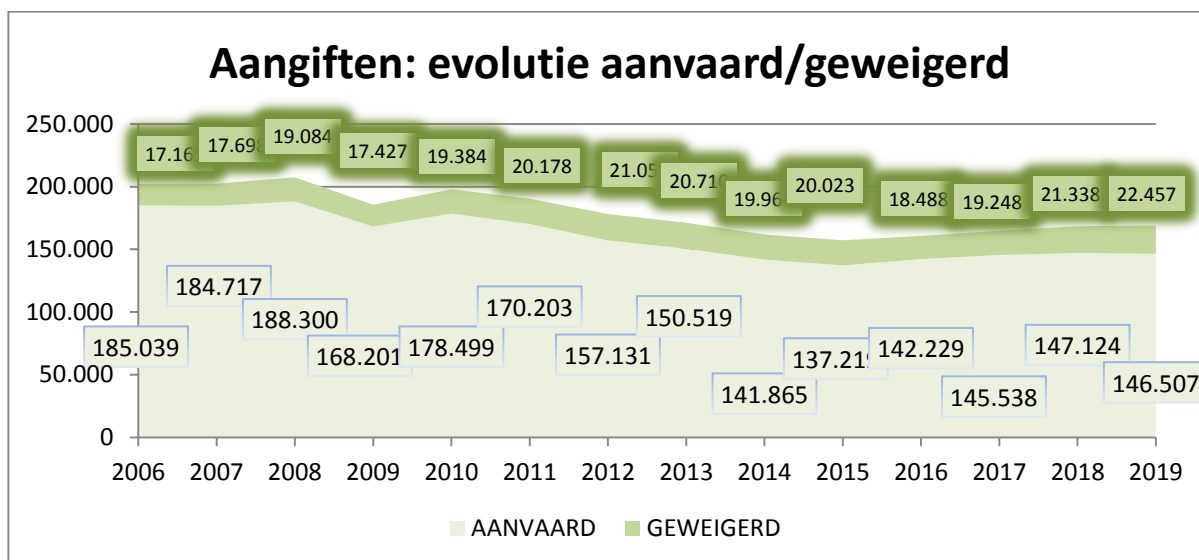
Arbeidsongevallen - Privésector



Aangiften

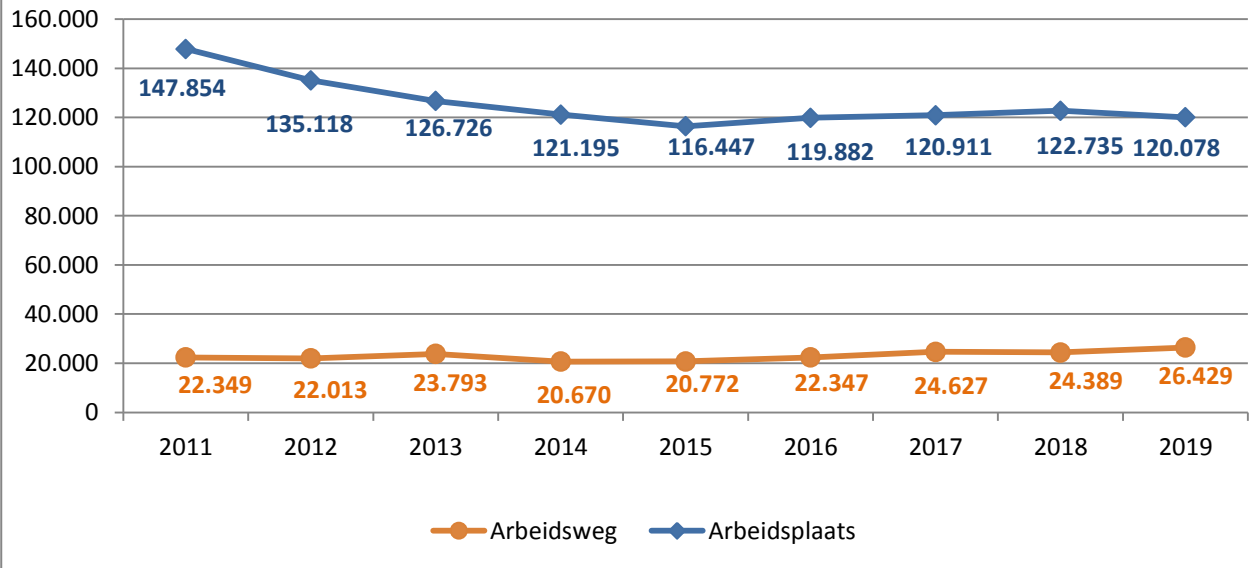


In 2019 werden 168.964 aangiften genoteerd. De stijging sinds 2016 zet zich ook in 2019 verder door. Het betreft in 2019 een stijging van het aantal arbeidsongevallen van 0,3% ten opzichte van 2018 (stijging van 2,2% in 2018 t.o.v. 2017).



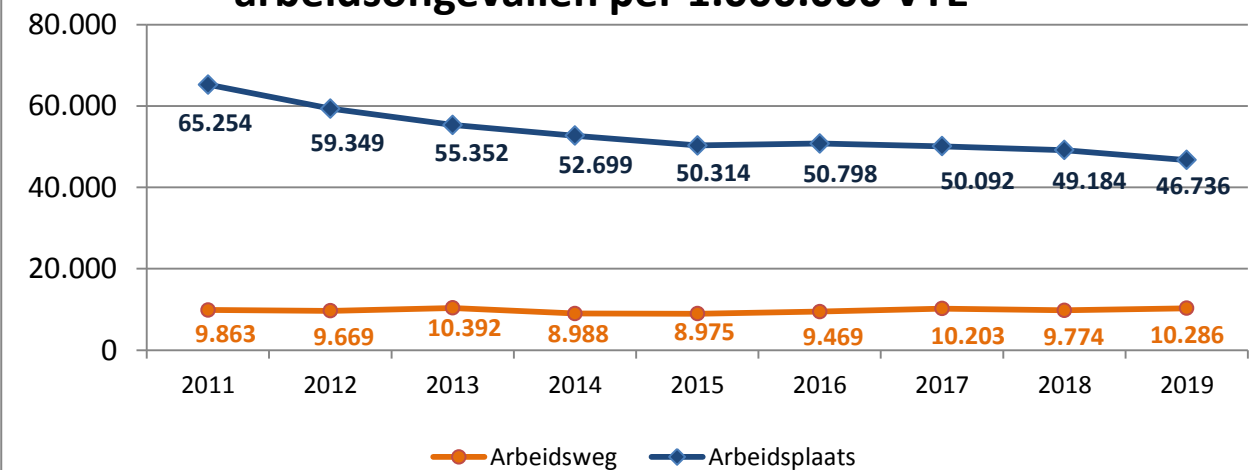
Van de aangegeven ongevallen werd in 2017 ongeveer 11,7% geweigerd. In 2018 bedroeg dit aandeel 12,7%. In 2019 bedraagt dit 13,3%.

Evolutie van de aanvaarde arbeidsongevallen



Het absolute aantal aanvaarde arbeidsplaatsongevallen in 2019 gedaald met 2,1% ten opzichte van 2018, maar het absolute aantal arbeidswegongevallen is in 2019 gestegen met 8,4% ten opzichte van 2018.

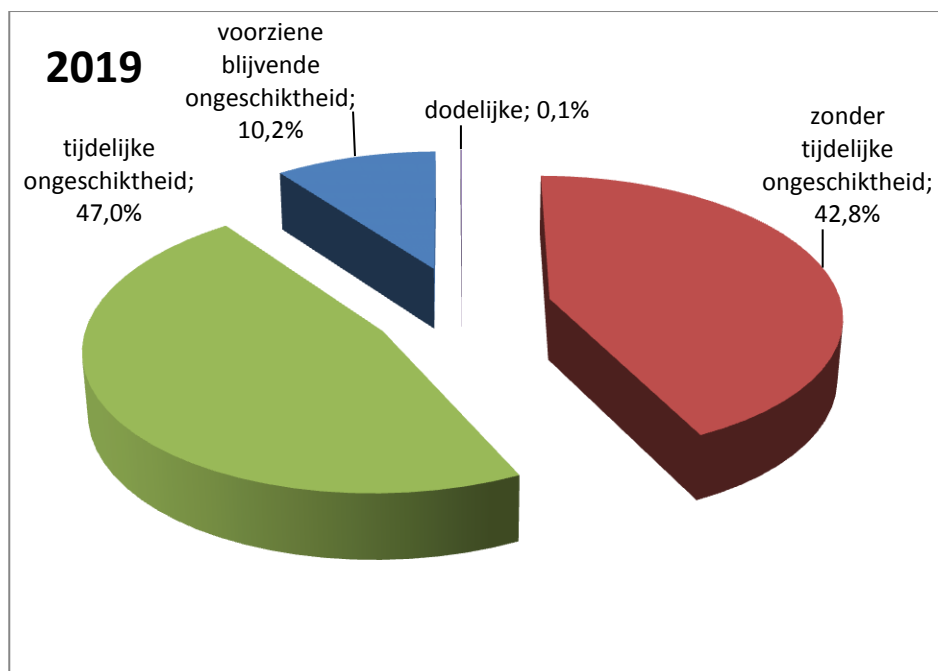
Evolutie van het aantal aanvaarde arbeidsongevallen per 1.000.000 VTE



Wanneer we de tewerkstelling in rekening brengen, zien we in 2019 wel een aanzienlijke daling van het aantal aanvaarde arbeidsplaatsongevallen op 1 miljoen voltijdse equivalenten. Dit is een daling van 5 % ten opzichte van 2018. Wanneer we echter kijken naar het aantal aanvaarde arbeidswegongevallen op 1 miljoen voltijdse equivalenten dan stellen we daar in 2019 een stijging vast van 5,2% ten opzichte van 2018.

De meeste arbeidswegongevallen doen zich voor in de sectoren (met meer dan 2000 arbeidswegongevallen per jaar): terbeschikkingstelling van personeel, menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening zonder huisvesting.

Gevolgen van de aanvaarde arbeidsongevallen



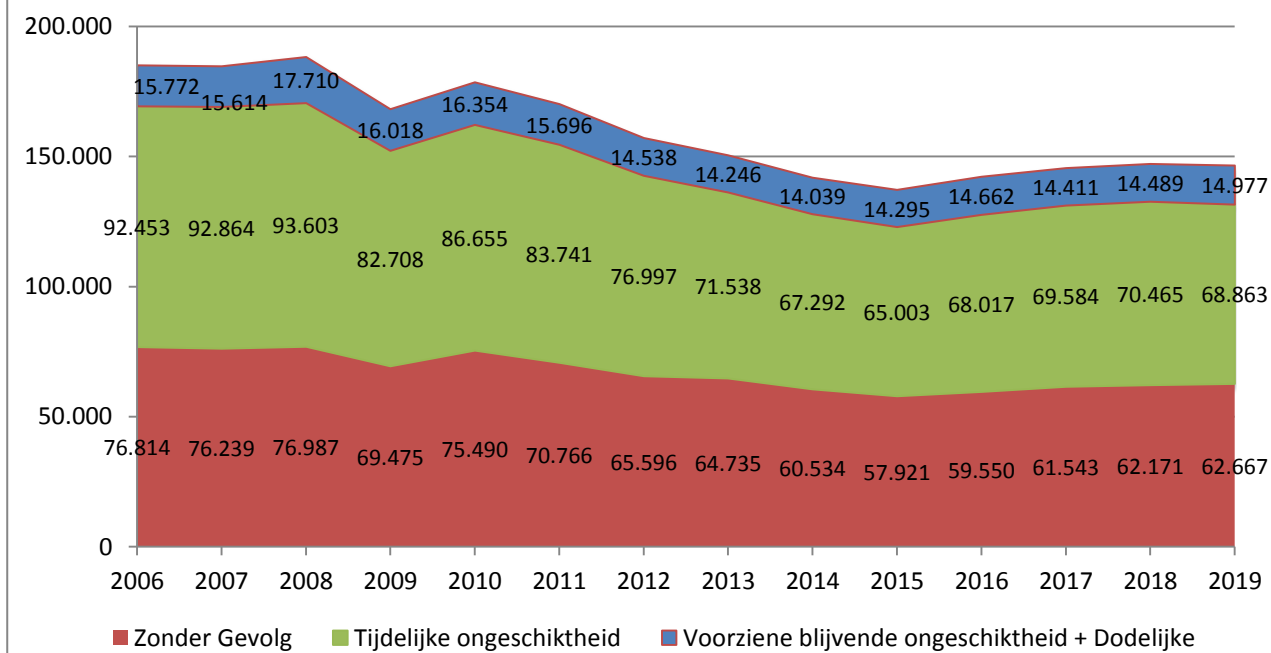
Bron: tabel 1.2.1

In 2019 wordt door de verzekeraars voor 10,2% (9,8% in 2018) van de ongevallen een blijvende ongeschiktheid voorzien.

In werkelijkheid is het aandeel met tijdelijke ongeschiktheid groter, omwille van de volgende twee redenen :

1. Een deel van de ongevallen zonder tijdelijke arbeidsongeschiktheid op 31 december 2019, blijkt later wel een tijdelijke arbeidsongeschiktheid te hebben. Het betreft hier de ongevallen van de maand december waarvoor de verzekeraars op 31 december 2019 nog over geen informatie beschikken met betrekking tot de periodes van arbeidsongeschiktheid.
2. Een deel van de arbeidsongevallen waarvoor een blijvende arbeidsongeschiktheid werd voorzien in december 2019, worden achteraf afgesloten ("geconsolideerd") met genezen verklaring.

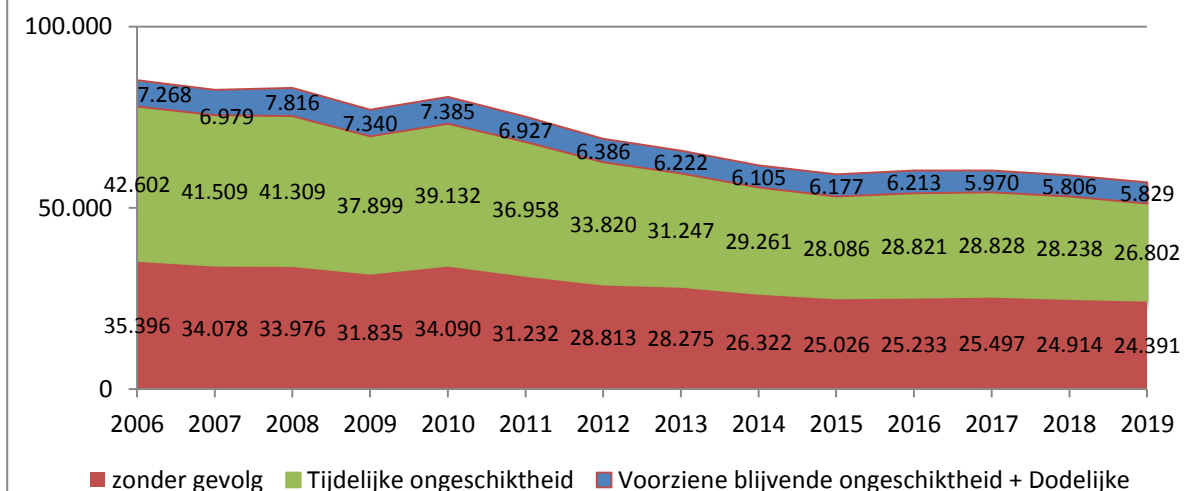
Evolutie van de gevolgen van de ongevallen



Bron: tabel 1.2.1

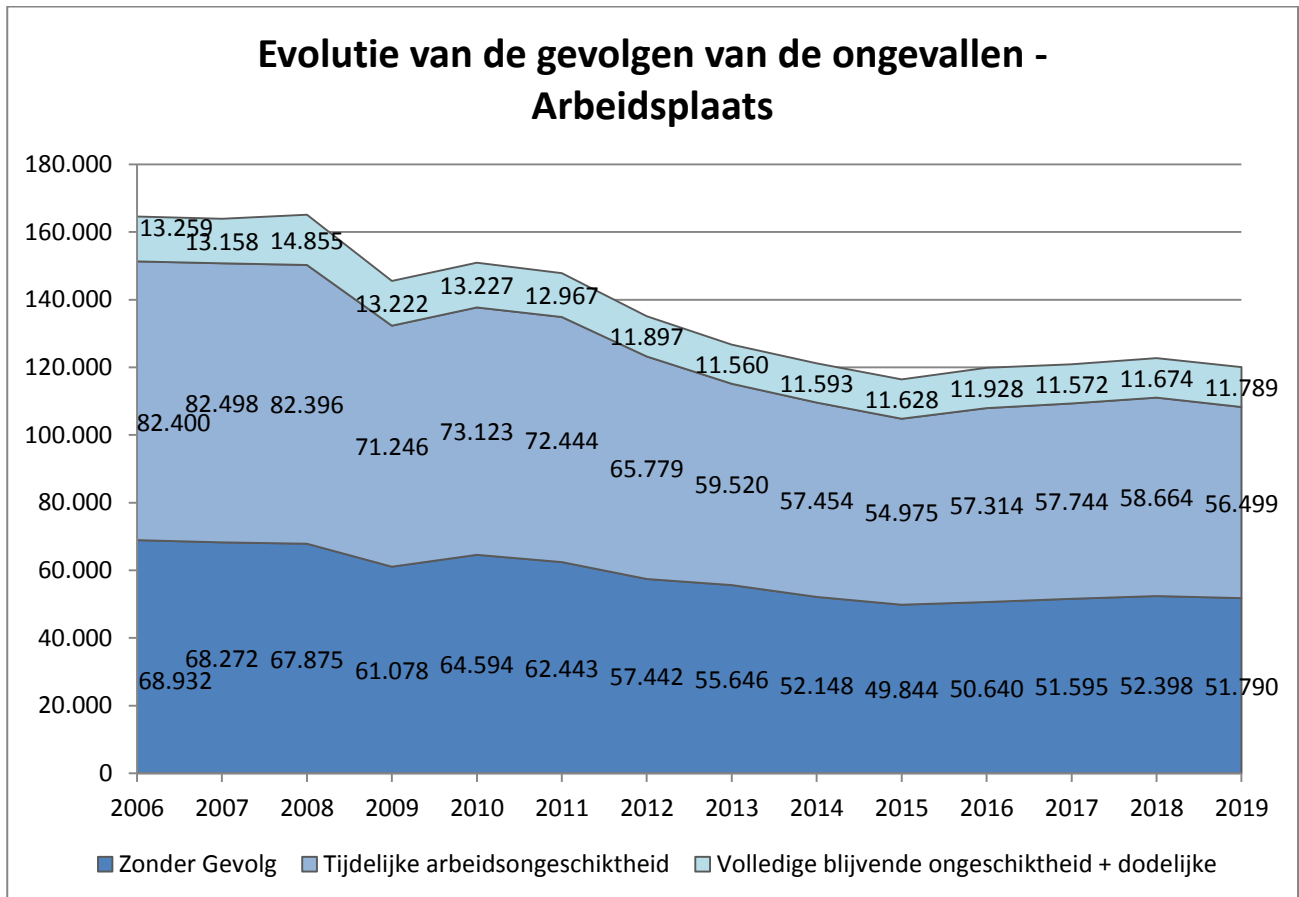
Wanneer we het geheel van de aanvaarde arbeidsongevallen beschouwen (arbeidsplaats- en arbeidswegongevallen) stellen we in 2019 een stijging vast van 3,4 % t.o.v. 2018 voor de groep van de arbeidsongevallen met voorziene blijvende ongeschiktheid en de dodelijke arbeidsongevallen. Voor de arbeidsongevallen met tijdelijke arbeidsongeschiktheid heeft men een daling van 2,3 % en voor de arbeidsongevallen zonder gevolg heeft men een lichte stijging van 0,8 % t.o.v. 2018.

Evolutie van de gevolgen van de ongevallen per 1.000.000 VTE



Bron: tabel 1.2.1

Wanneer we de tewerkstelling in rekening brengen stellen we in 2019 een minder sterke stijging vast van 0,4 % t.o.v. 2018 voor de groep van de arbeidsongevallen met voorziene blijvende ongeschiktheid en de dodelijke arbeidsongevallen. Voor de arbeidsongevallen met tijdelijke arbeidsongeschiktheid heeft men een daling van 5 % en voor de arbeidsongevallen zonder gevolg heeft men eveneens een daling van 2,1% t.o.v. 2018.

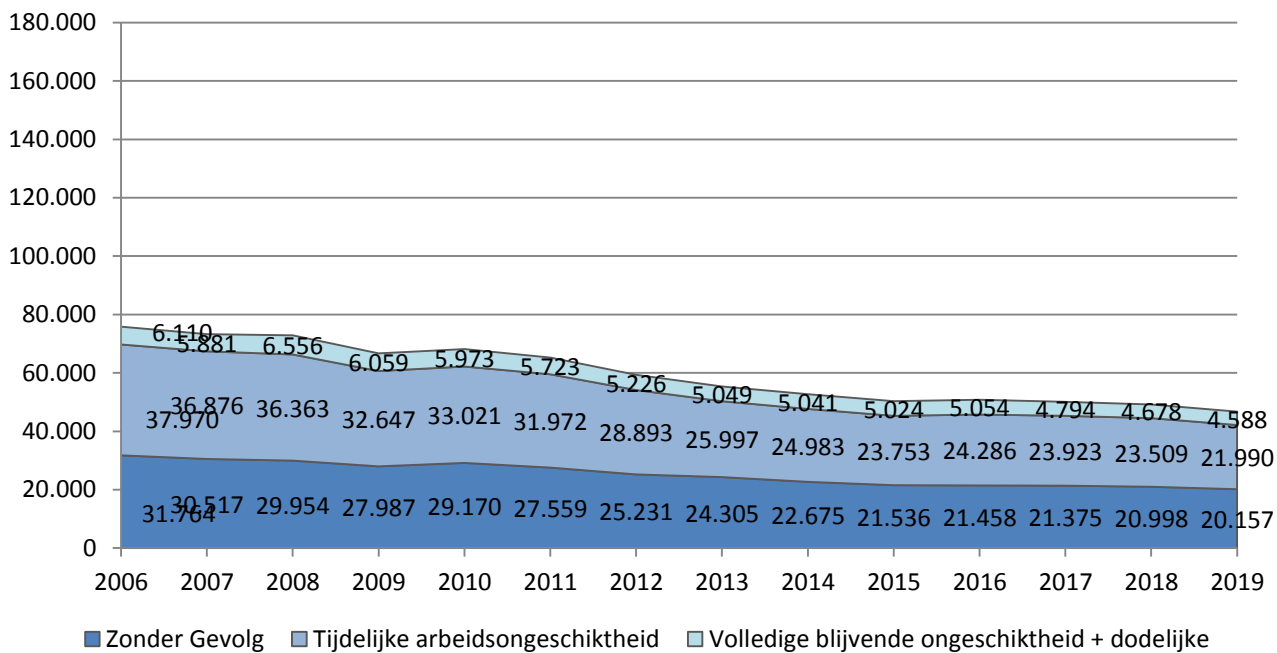


Bron: tabel 1.3.2

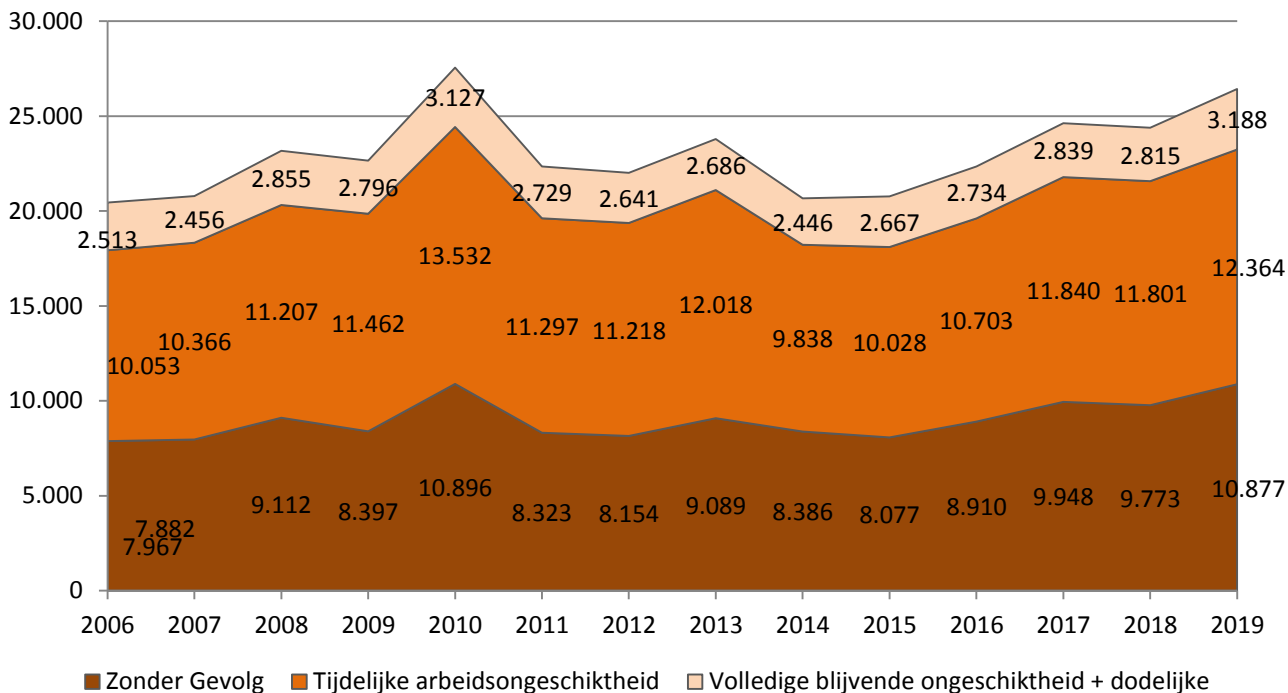
Bij de arbeidsplaatsongevallen heeft men in 2019 een daling van 1 % t.o.v. 2018 voor de groep van de arbeidsongevallen met voorziene blijvende ongeschiktheid en de dodelijke arbeidsongevallen. Voor de arbeidsongevallen met tijdelijke arbeidsongeschiktheid heeft men een daling van 3,7 % en voor de arbeidsongevallen zonder gevolgen heeft men een daling van 1,2 % t.o.v. 2018.

Wanneer we de tewerkstelling in rekening brengen stellen we vast dat men in 2019 een daling heeft van 1,9 % t.o.v. 2018 voor de groep van de arbeidsongevallen met voorziene blijvende ongeschiktheid en de dodelijke arbeidsongevallen. Voor de arbeidsongevallen met tijdelijke arbeidsongeschiktheid heeft men een daling van 6,5 % en voor de arbeidsongevallen zonder gevolgen heeft men een daling van 4 % t.o.v. 2018 (zie grafiek hieronder).

Evolutie van de gevolgen van de ongevallen op 1.000.000 VTE - Arbeidsplaats



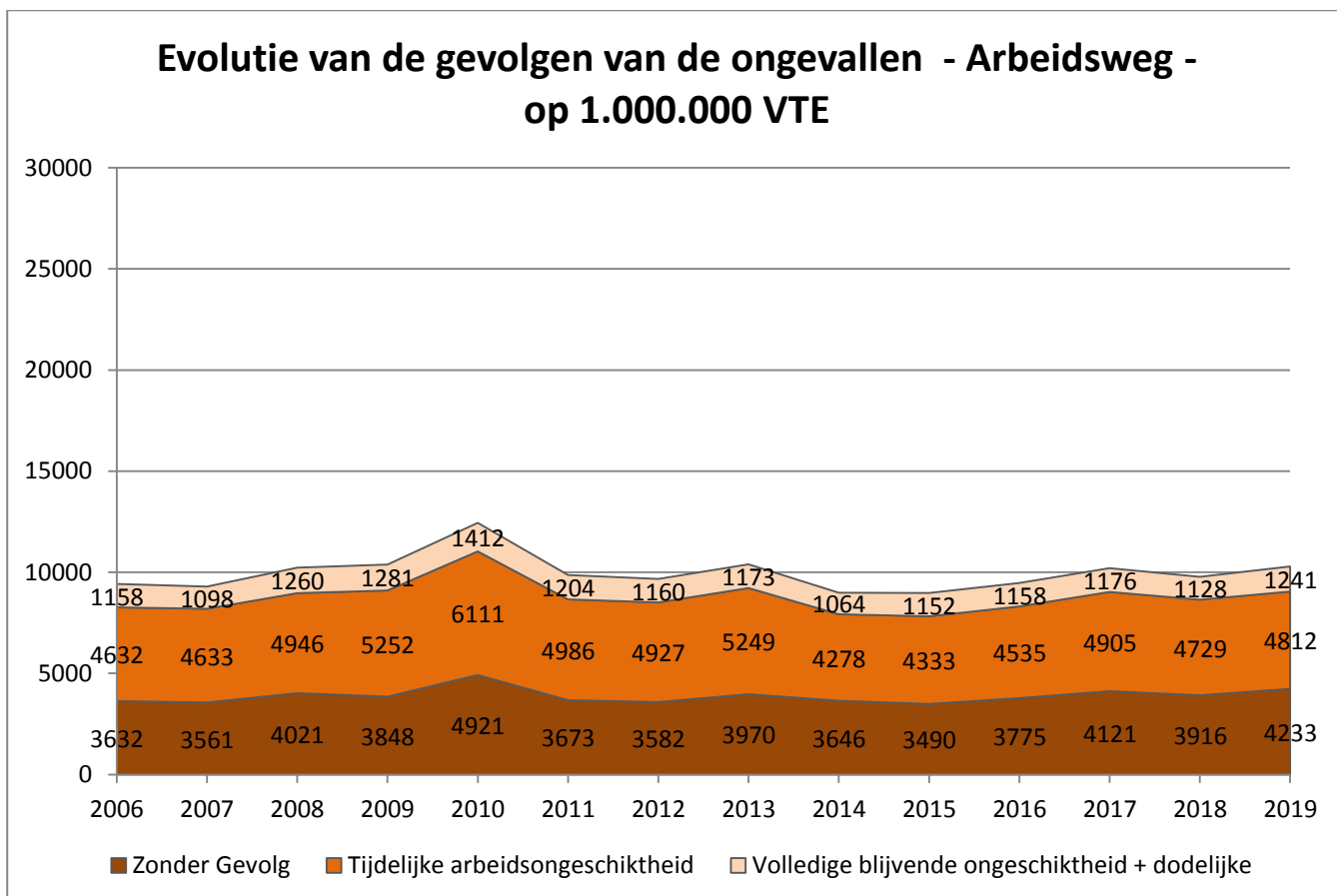
Evolutie van de gevolgen van de ongevallen - Arbeidsweg



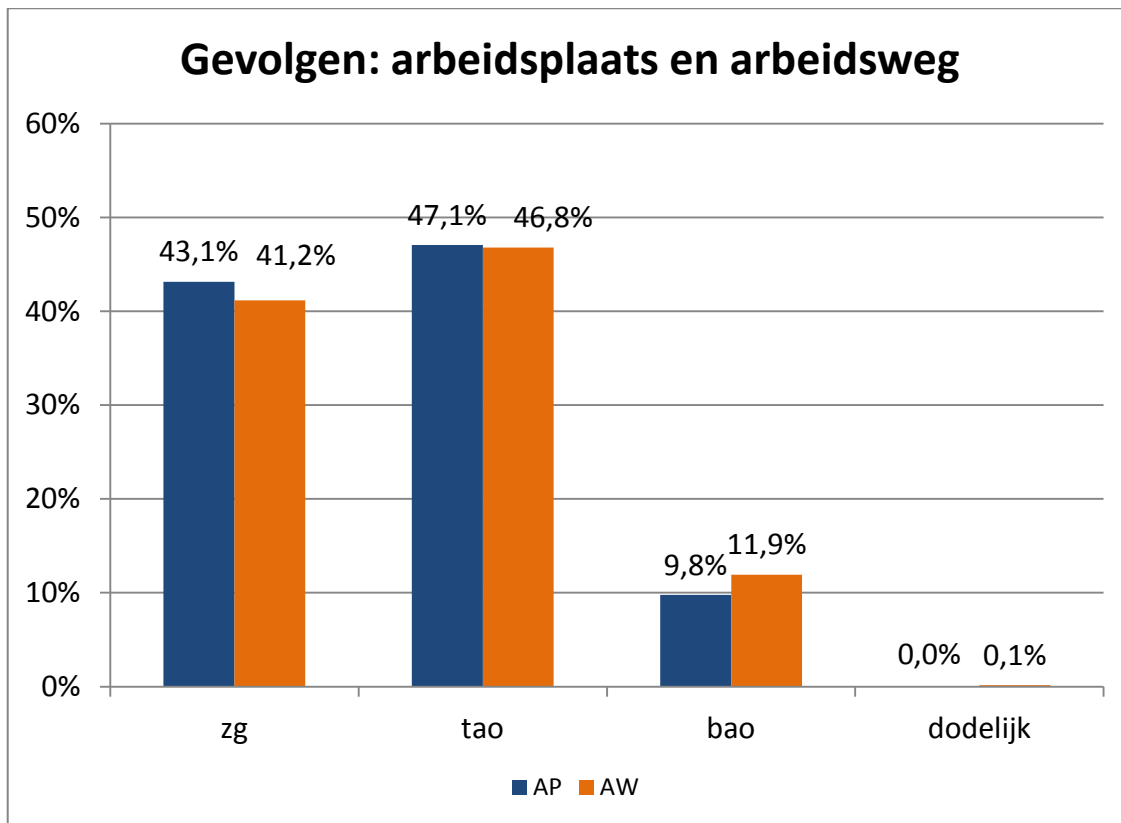
Bron: tabel 21.1

De stijgende trend voor de arbeidswegongevallen zet zich in 2019 terug verder.

Bij de arbeidswegongevallen heeft men in 2019 een sterke stijging t.o.v. 2018 van 13,2 % voor de groep van de arbeidsongevallen met voorziene blijvende ongeschiktheid en de dodelijke arbeidsongevallen. Voor de arbeidsongevallen met tijdelijke arbeidsongeschiktheid heeft men een eveneens een stijging van 4,8 % t.o.v. 2018 en voor de arbeidsongevallen zonder gevolgen heeft men een sterke stijging van 11,3%

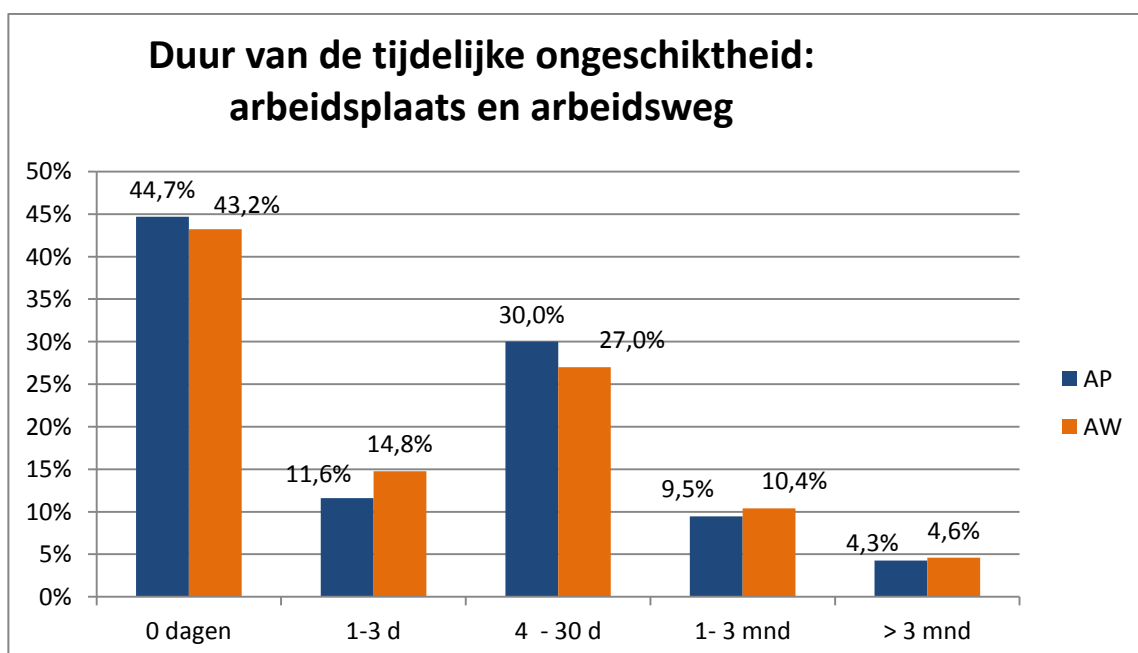


Wanneer we de tewerkstelling in rekening brengen stellen we vast dat men in 2019 een sterke stijging t.o.v. 2018 van 10 % voor de groep van de arbeidsongevallen met voorziene blijvende ongeschiktheid en de dodelijke arbeidsongevallen. Voor de arbeidsongevallen met tijdelijke arbeidsongeschiktheid heeft men een eveneens een stijging van 1,8 % t.o.v. 2018 en voor de arbeidsongevallen zonder gevolgen heeft men een sterke stijging van 8,1%



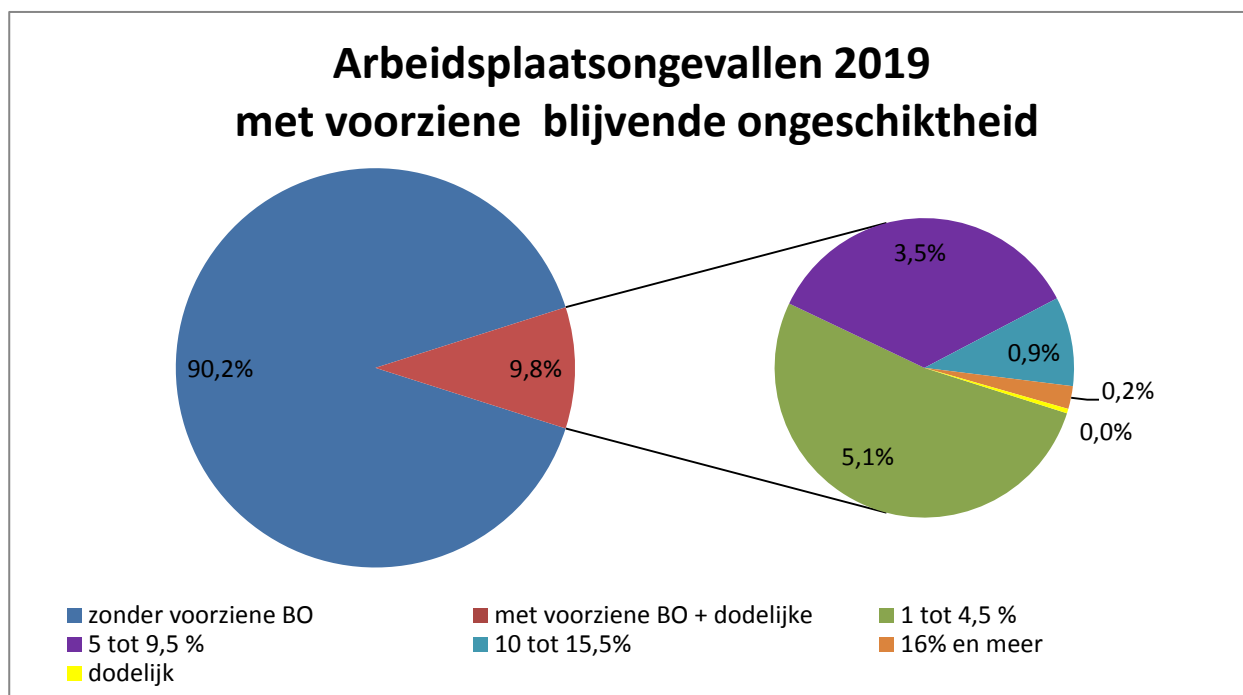
Bron : tabel 2.1 en 21.1

De ongevallen op de arbeidsweg hebben ernstiger gevolgen, zoals ook in vorige jaren het geval was. Het percentage van ongevallen met voorziene blijvende bedraagt 11,9% (11,3 % in 2018) bij arbeidswegongevallen tegenover 9,8% (9,4% in 2018) voor de ongevallen op de arbeidsplaats.

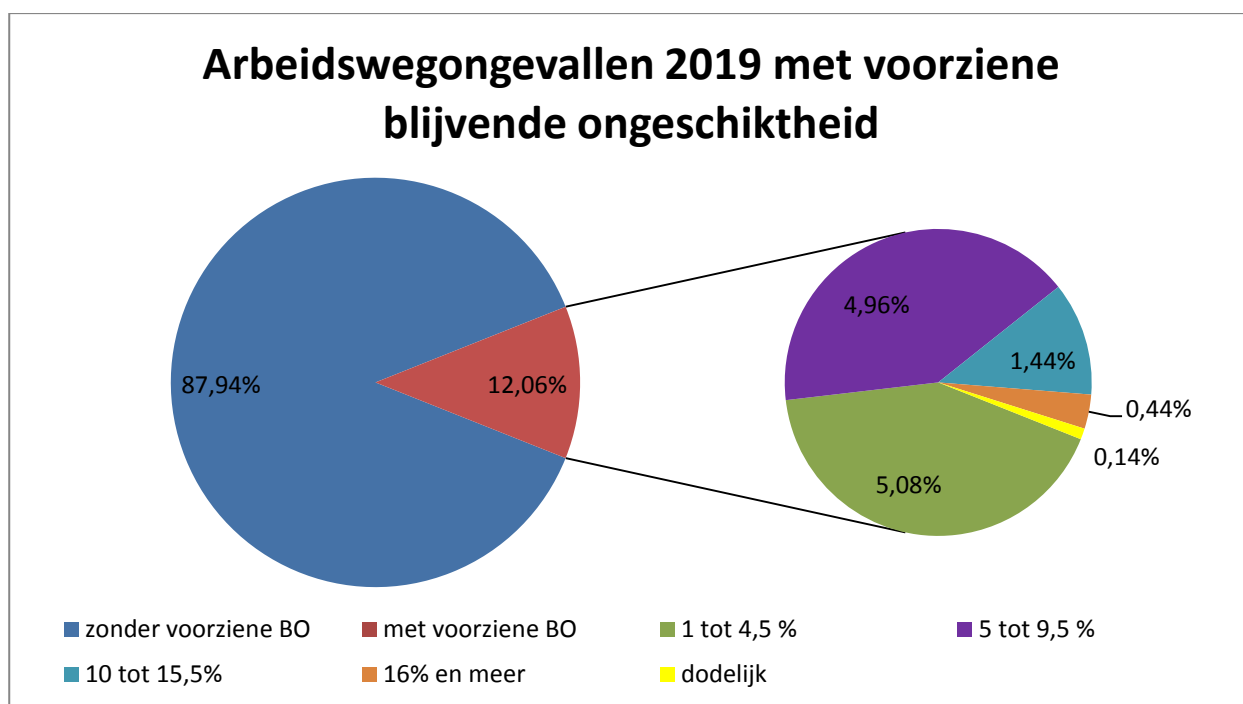


Bron: tabel 2.2 en 21.2

Voorziene blijvende ongeschiktheid 2019 : arbeidsplaats en arbeidsweg



Bron: tabel 2.3

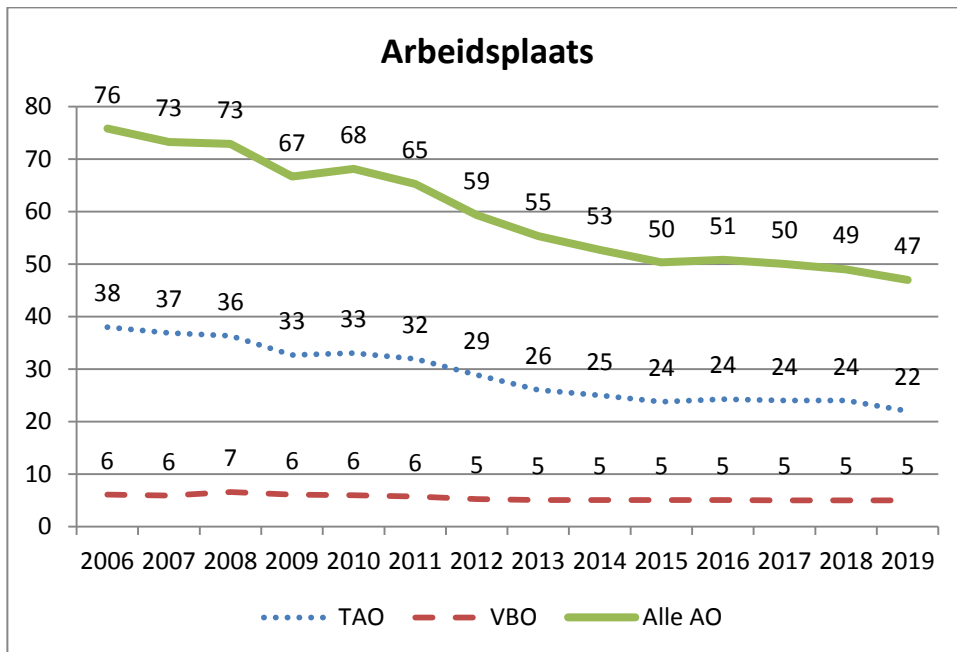


Bron: tabel 21.3

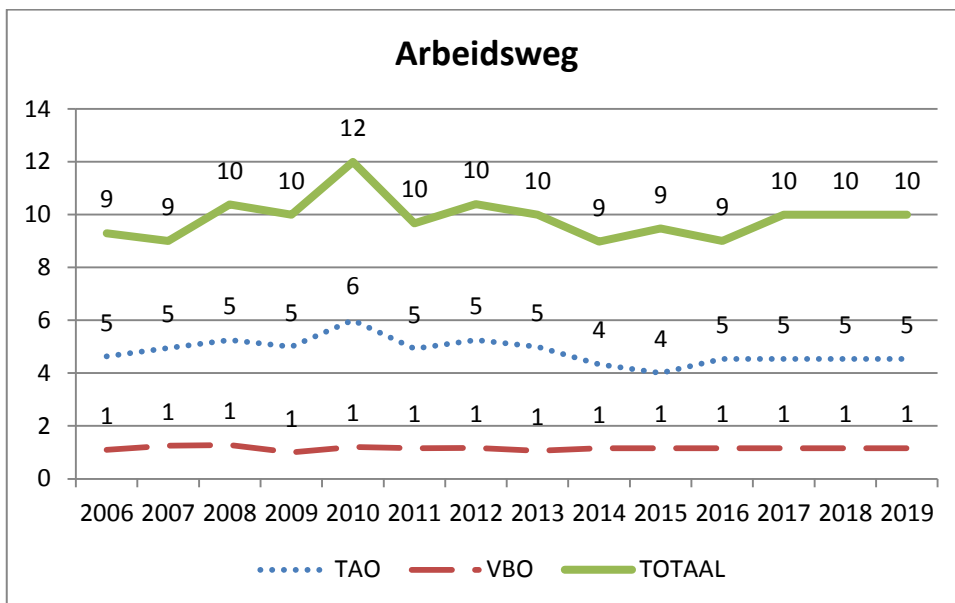
Waar de arbeidswegongevallen een groter aandeel met voorziene blijvende ongeschiktheid kennen is de graad van voorziene blijvende ongeschiktheid ook hoger (12%) dan voor de arbeidsplaatsongevallen (9,8%). Bij de arbeidsplaatsongevallen wordt immers voor 52 % een

blijvende ongeschiktheid kleiner dan 5% voorzien. Bij de arbeidswegongevallen omvat deze klasse van ongeschiktheid slechts 42 % van de gevallen.

Tewerkstelling: aantal ongevallen per 1000 VTE



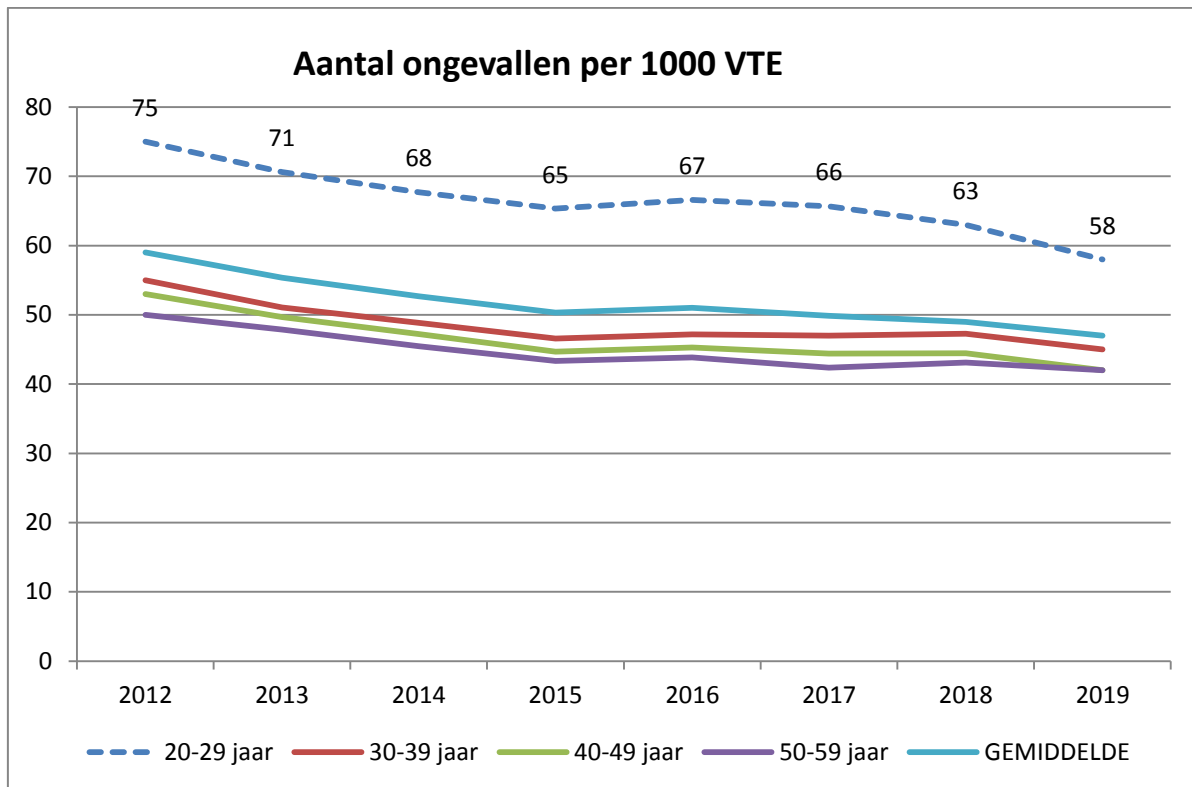
Bron: tabel 3.2.3



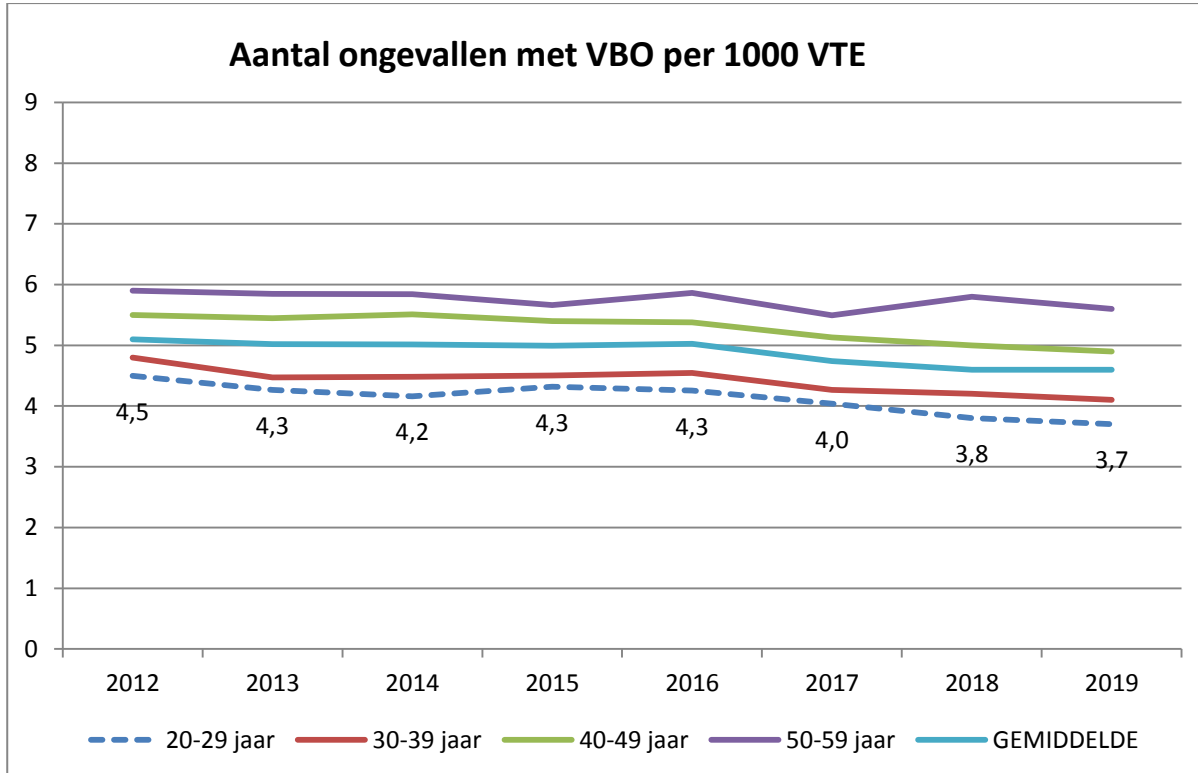
Bron: tabel 22.2.3

Het aantal arbeidsplaatsongevallen per 1000 VTE toont in 2019 een daling t.o.v. 2018, maar het aantal arbeidswegongevallen per 1000 VTE blijft in 2019 gelijk t.o.v. 2018.

Leeftijdscategorie en tewerkstelling - arbeidsplaatsongevallen



Bron : tabel 3.2.3



Bron : tabel 3.2.4

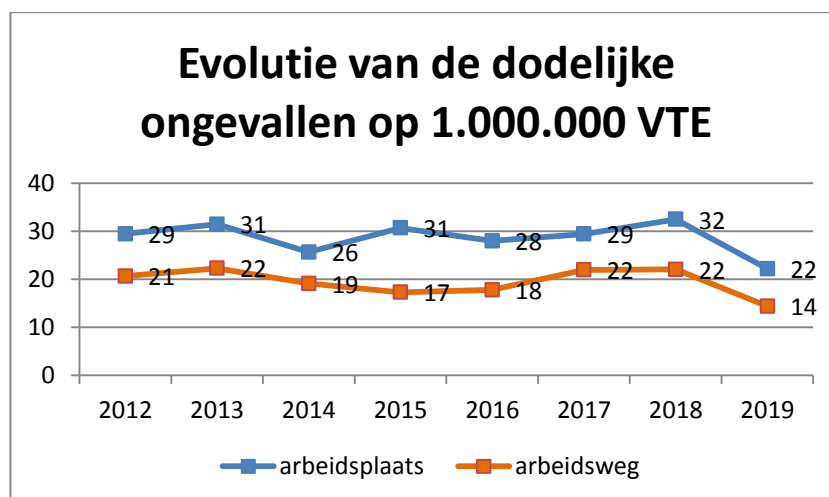
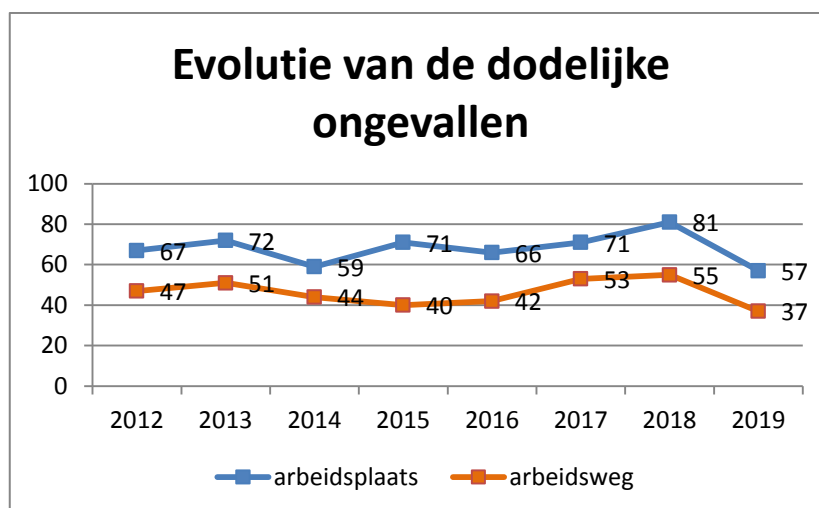
De leeftijdscategorie van 20-29 jaar kent een meer dan gemiddelde graad van aantal ongevallen. De overige leeftijdscategorieën hebben een graad onder het gemiddelde. Leeftijden lager dan 20 jaar en hoger dan 60 jaar werden niet opgenomen omdat ze een zeer klein aandeel in de tewerkstelling omvatten.

Het aantal ongevallen met voorziene blijvende ongeschiktheid per 1000 VTE toont een omgekeerde verdeling. Hier kent de leeftijdscategorie van 20-29 jaar een minder dan gemiddelde graad; de graad neemt toe samen met de leeftijd van het slachtoffer.

Dus jongere werknemers hebben meer ongevallen maar met minder zware gevolgen (deels ook te verklaren doordat men op jonge leeftijd sneller/beter herstelt dan op latere leeftijd).

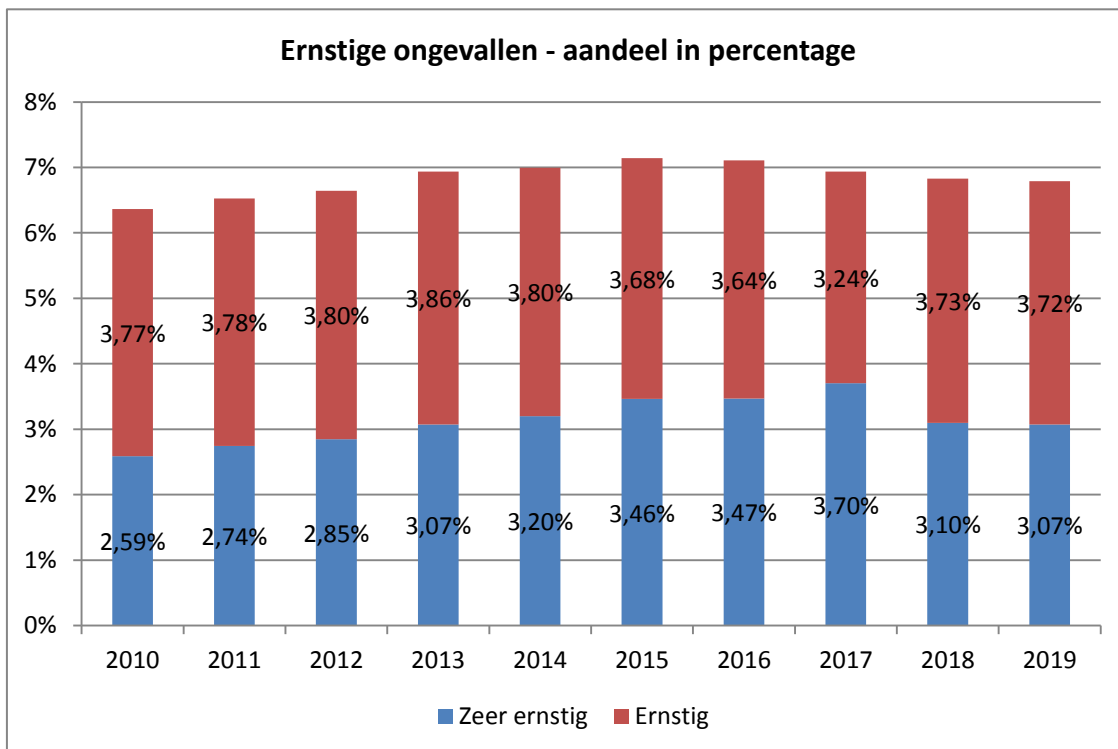
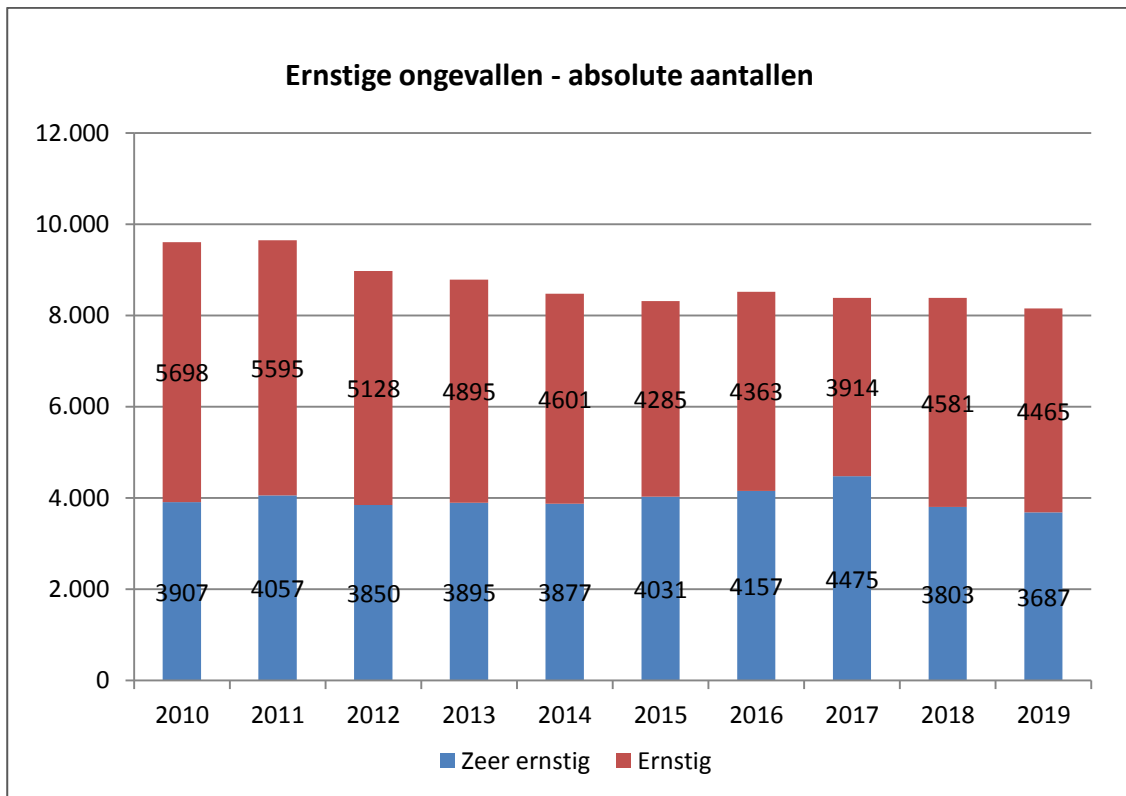
Voor 2019 stellen we vast dat er een lichte daling is voor alle leeftijdscategorieën.

Dodelijke arbeidsongevallen



We stellen vast dat het aantal dodelijke ongevallen zowel op de arbeidsplaats als op de arbeidsweg sterk gedaald is. Deze trend blijft zichtbaar wanneer we de tewerkstelling in rekening brengen.

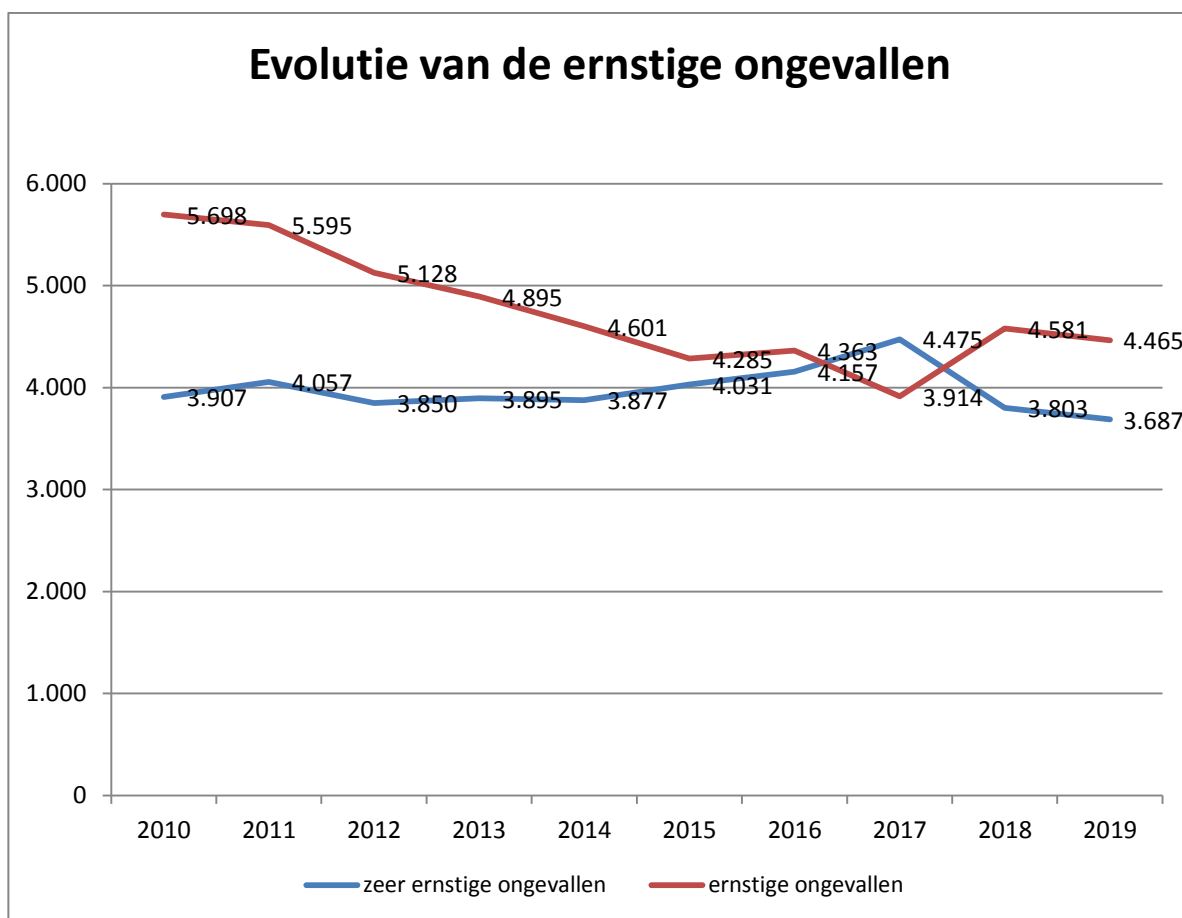
Kenmerken



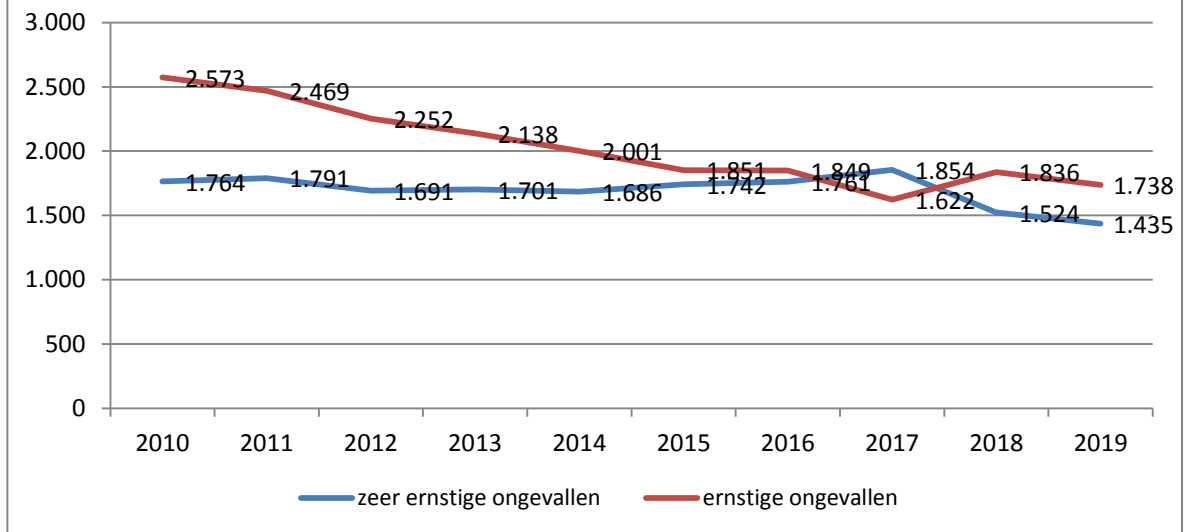
Bron: tabel 1.6

De definitie van de (zeer) ernstige ongevallen vindt men terug in de Codex, Titel I, Hoofdstuk III, artikel 26. Bijzonder ernstige ongevallen zijn de ongevallen begrepen onder art. 26 § 4,1° en 2° a), de ernstige ongevallen zijn de ongevallen onder art. 26 §4, 2° b). We zien hier dat het totaal aantal ernstige ongevallen in 2019 gedaald is ten opzichte van 2018 met 2,8 %. Zowel het aandeel binnen de groep van de zeer ernstige ongevallen is in 2019 gedaald met 3% ten opzichte van 2018, als het aandeel binnen de groep van de ernstige ongevallen (daling van 2,5%).

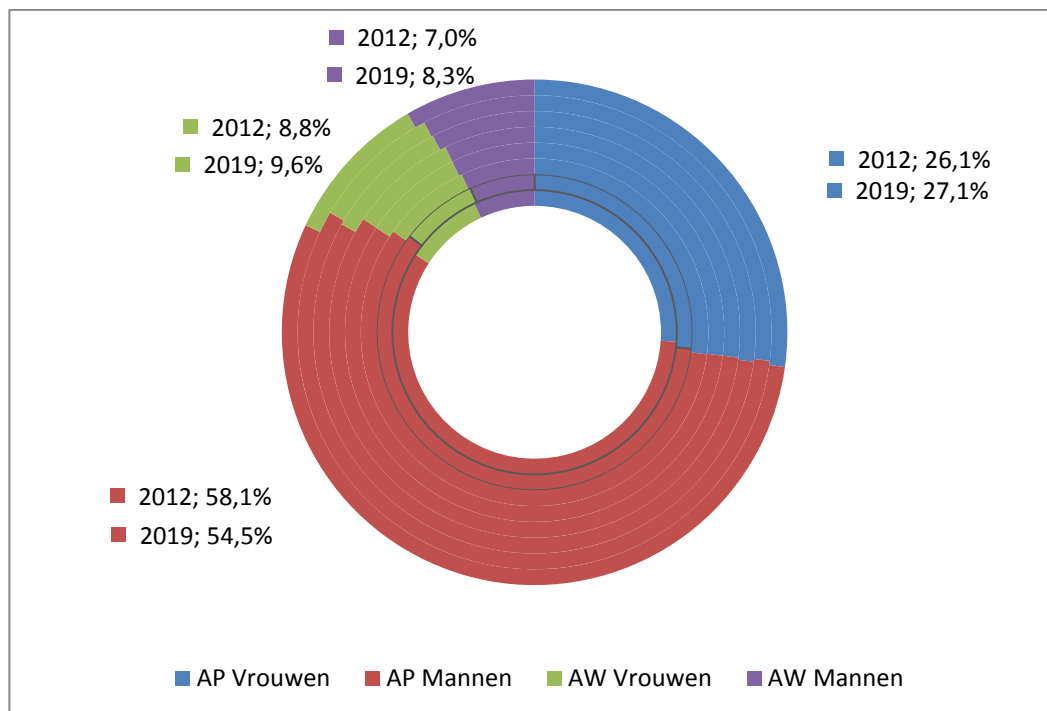
Wanneer we rekening houden met de tewerkstelling en het aantal (zeer) ernstige arbeidsongevallen omrekenen naar 1.000.000 VTE, dan zien we dat de daling nog sterker is. De ernstige ongevallen dalen in 2019 met 5,3 % en de zeer ernstige ongevallen dalen met 5,8 % ten opzichte van 2018.



Evolutie van de ernstige ongevallen op 1.000.000 VTE



Geslacht van het slachtoffer 2012-2019

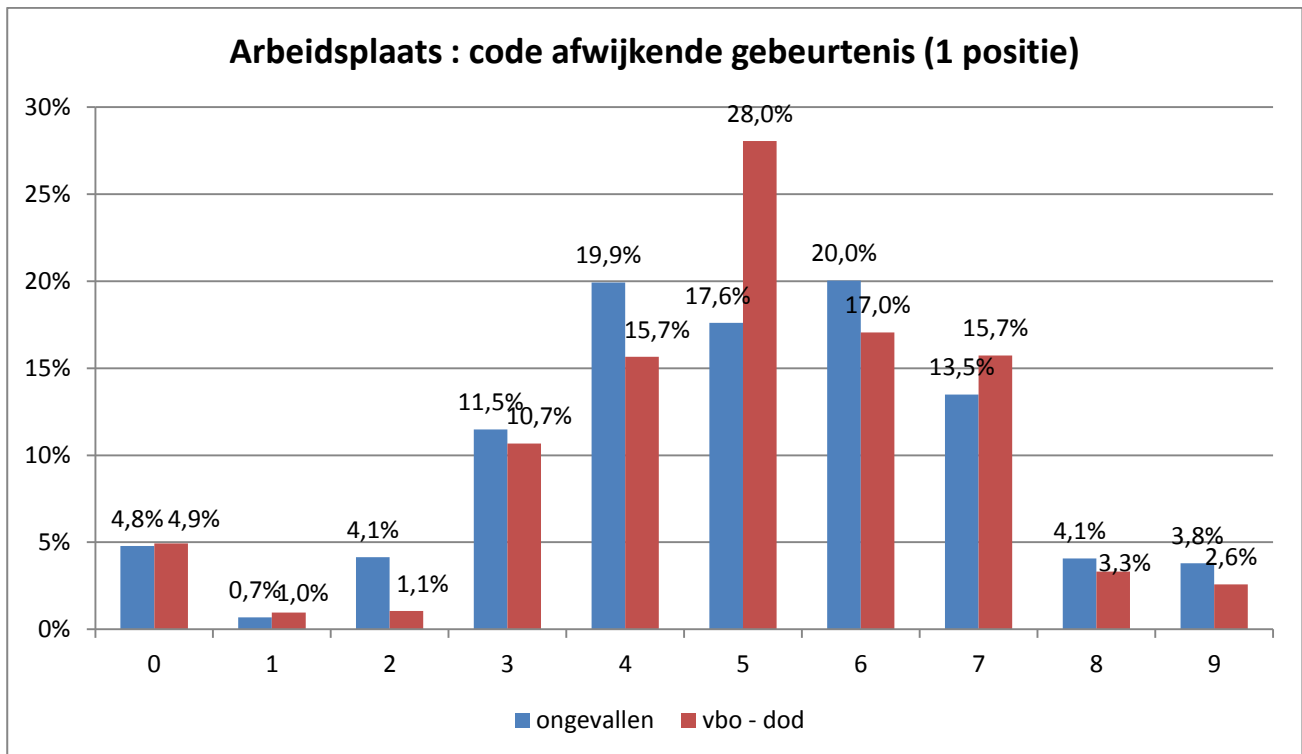


Bron : tabel 3.1.1

Indien men een opdeling maakt van de ongevallen volgens geslacht en arbeidsplaats stelt men vast dat :

- waar in 2012 het aandeel arbeidsplaatsongevallen nog 84,2 % (26,1% V, 58,1% M) bedroeg is dit in 2019 81,6% (27,1% V , 54,5% M). De daling doet zich het sterkst voor bij de mannen.
- het aandeel arbeidswegongevallen gestegen is van 15,8% (8,8% V, 7,0% M) naar 17,9 % (9,6% V, 8,3% M). Vrouwen (9,6%) hebben zichtbaar meer arbeidswegongevallen dan mannen (8,3%). Veel arbeidswegongevallen doen zich voor bij huishoudelijke hulpen en schoonmakers in particuliere huishoudens, hotels en kantoren, verpleegkundigen en bij administratieve medewerkers in het algemeen, beroepen waarin nog altijd opmerkelijk meer vrouwen dan mannen werken.

Afwijkende gebeurtenis



Bron : tabellen 6.2.1 en 6.2.2

0 Geen informatie

1 Elektrische storing, explosie, brand

2 Overlopen, kantelen, lekken, leeglopen, verdampen, vrijkomen

3 Breken, barsten, glijden, vallen, instorten van het betrokken voorwerp

4 Verlies van controle (geheel of gedeeltelijk) over een machine, vervoer- of transportmiddel, handgereedschap, voorwerp, dier

5 Uitglijden of struikelen met val, vallen van personen

6 Bewegen van het lichaam zonder fysieke belasting (doorgaans leidend tot uitwendig letsel)

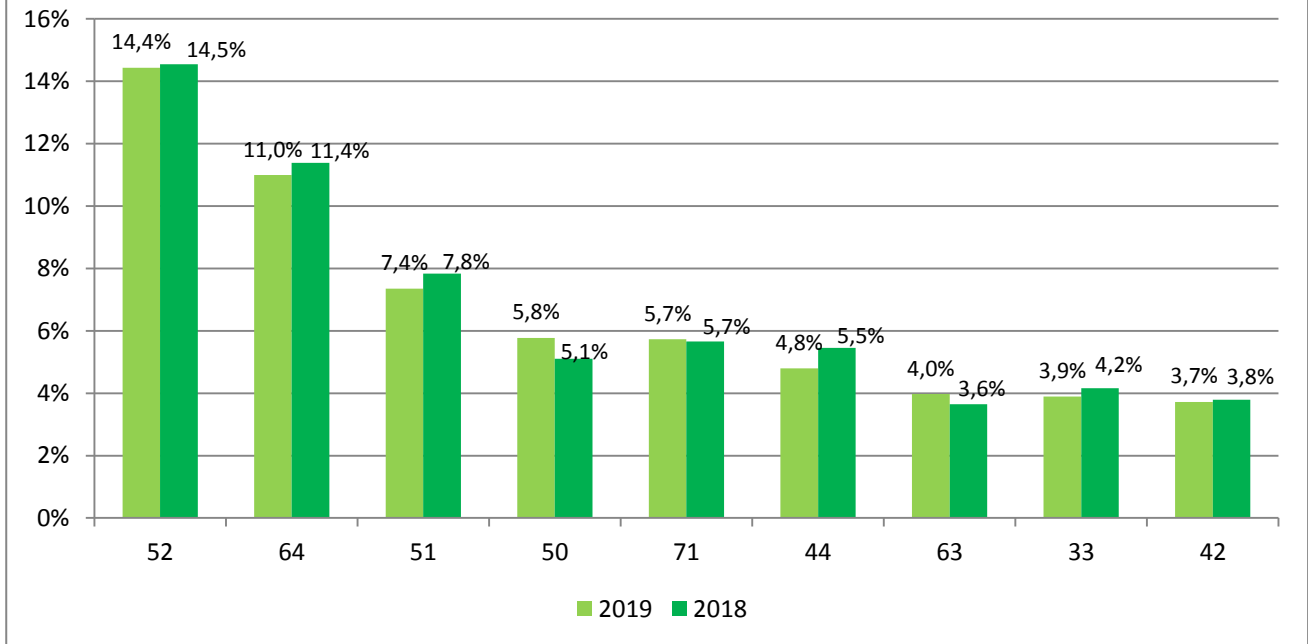
7 Bewegen van het lichaam met of zonder fysieke belasting (doorgaans leidend tot inwendig letsel)

8 Verrassing, schrik, geweldpleging, agressie, bedreiging, aanwezig zijn

9 Overige afwijkende gebeurtenissen, niet in deze lijst vermeld

Wanneer we de ongevallen in beschouwing nemen dan zien we dat verlies van controle over een machine, vervoer- of transportmiddel, handgereedschap, voorwerp, dier (4), uitglijden of struikelen met val (5) en bewegen van het lichaam (6) het grootste aandeel uitmaakt. Wanneer we evenwel enkel de ongevallen met voorziene blijvende ongeschiktheid of dodelijk gevolg beschouwen is het vooral groep 5 die naar voor komt.

Arbeitsplaatsongevallen met VBO of dodelijk : code afwijkende gebeurtenis (2 posities)



Bron : tabellen 6.2.1 en 6.2.2

52 Uitglijden of struikelen met val, vallen van personen - op ± dezelfde hoogte

64 Ongecoördineerde, onbeheerste of verkeerde bewegingen

51 Vallen van personen - van hoogte

71 Optillen, dragen, opstaan

44 Verlies van controle (geheel of gedeeltelijk) - over een voorwerp (dat wordt gedragen, verplaatst, gehanteerd enz.

50 Uitglijden of struikelen met val, vallen van personen - niet gespecificeerd

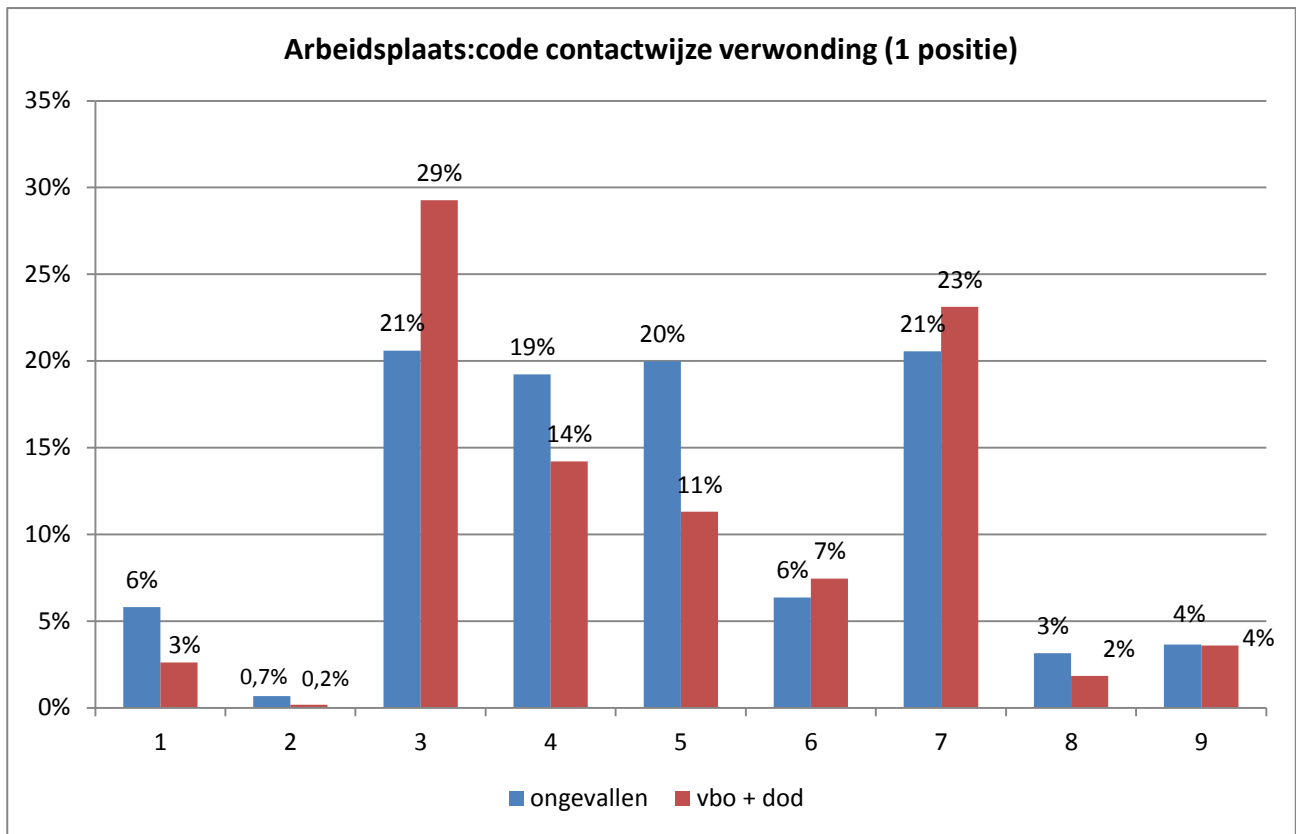
33 Glijden, vallen, instorten van het betrokken voorwerp - hoger gelegen (op het slachtoffer vallend)

42 Verlies van controle (geheel of gedeeltelijk) - over een vervoer- of transportmiddel (al dan niet gemotoriseerd)

63 Door een voorwerp of de vaart daarvan gegrepen of meegesleept worden

Op bovenstaande grafiek worden de 9 afwijkende gebeurtenissen weergegeven die het grootste aandeel hebben in het geheel van de arbeidsplaatsongevallen met voorziene blijvende ongeschiktheid (+ dodelijke arbeidsongevallen). Voor de arbeidsplaatsongevallen met code 50 *Uitglijden of struikelen met val, vallen van personen* is dit aandeel in 2019 ten opzichte van 2018 gestegen met 0,7%.

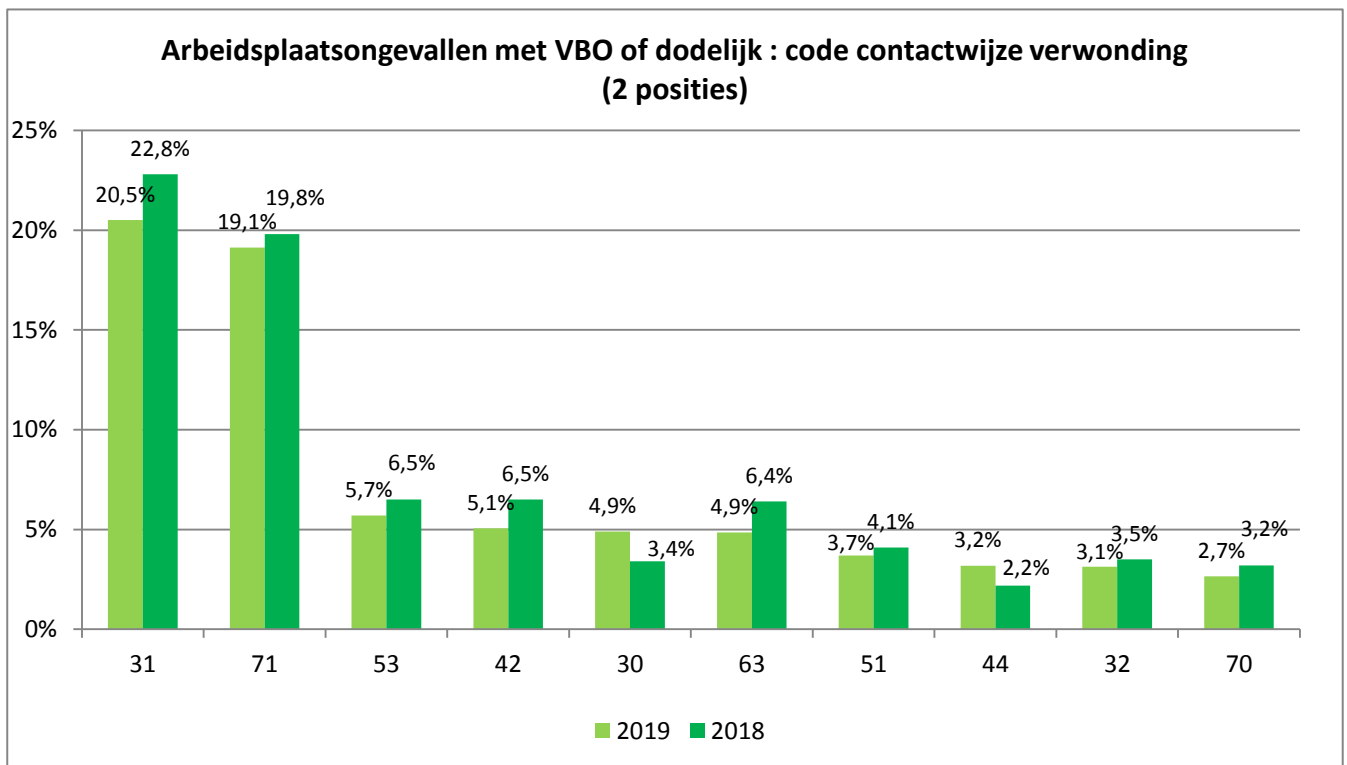
Contactwijze verwonding



Bron : tabellen 6.4.1 en 6.4.2

- 1 Contact met elektrische stroom, temperatuur, gevaarlijke stof,...
- 2 Verdrinking, begraving ...
- 3 Verplettering ... tegen een onbeweeglijk voorwerp (het slachtoffer beweegt)
- 4 Stoot door een bewegend voorwerp, botsing
- 5 Contact met een snijdend, puntig, hard of ruw voorwerp
- 6 Beknelling, verplettering , enz.
- 7 Fysieke belasting van het lichaam, psychische belasting
- 8 Beet, trap enz.(dier of mens)
- 9 Overige

Hier kan men zien dat 1 ongeval op 5 een code van de groepen 3, 4, 5 of 7 als contactwijze verwonding heeft, maar ook dat de groepen 3 en 7 het meest vertegenwoordigd zijn bij dodelijke ongevallen of ongevallen met voorziene blijvende ongeschiktheid.



Bron : tabellen 6.4.1 en 6.4.2

31 Verticale beweging, verplettering op/tegen (gevolg van een val)

71 Fysieke belasting - van het bewegingsapparaat

53 Contact met een hard of ruw voorwerp

42 Stoot door voorwerp - vallend

30 Verplettering door verticale of horizontale beweging op of tegen een onbeweeglijk voorwerp (het slachtoffer beweegt) - niet gespecificeerd

63 Beknelling, verplettering - tussen

51 Contact met een snijdend voorwerp (mes enz.)

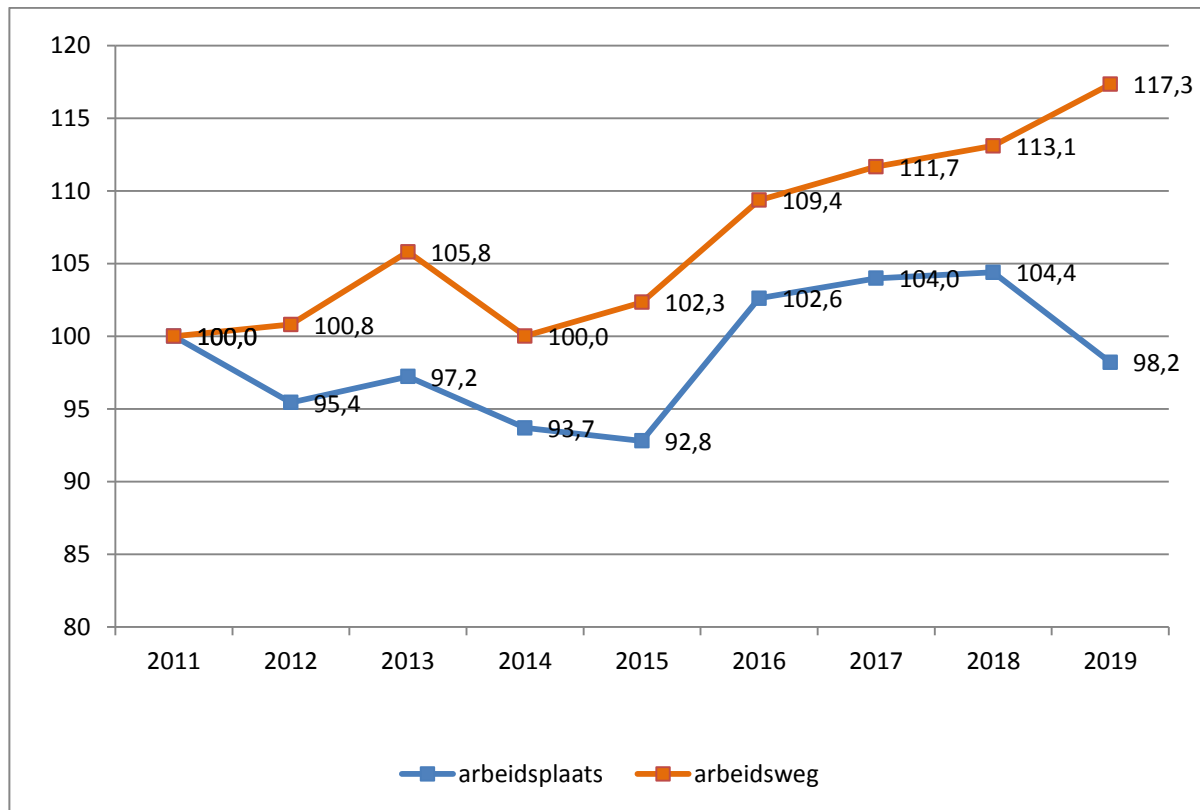
44 Stoot door voorwerp, voertuigen daaronder begrepen - draaiend, bewegend, zich verplaatsend

32 Horizontale beweging, verplettering op/tegen

70 Fysieke belasting van het lichaam, psychische belasting - niet gespecificeerd

Op bovenstaande grafiek worden de 9 codes van « contact-wijze van verwonding » weergegeven die het grootste aandeel hebben in het geheel van de arbeidsplaatsongevallen met voorziene blijvende ongeschiktheid (+ dodelijke). Voor de arbeidsplaatsongevallen met code 30 *Verplettering door verticale of horizontale beweging op of tegen een onbeweeglijk voorwerp (het slachtoffer beweegt)*, is dit aandeel in 2019 ten opzichte van 2018 gestegen met 1,5%. Voor de arbeidsplaatsongevallen met code 44 *Stoot door voorwerp, voertuigen daaronder begrepen - draaiend, bewegend, zich verplaatsend* is dit aandeel in 2019 ten opzichte van 2018 gestegen met 1%.

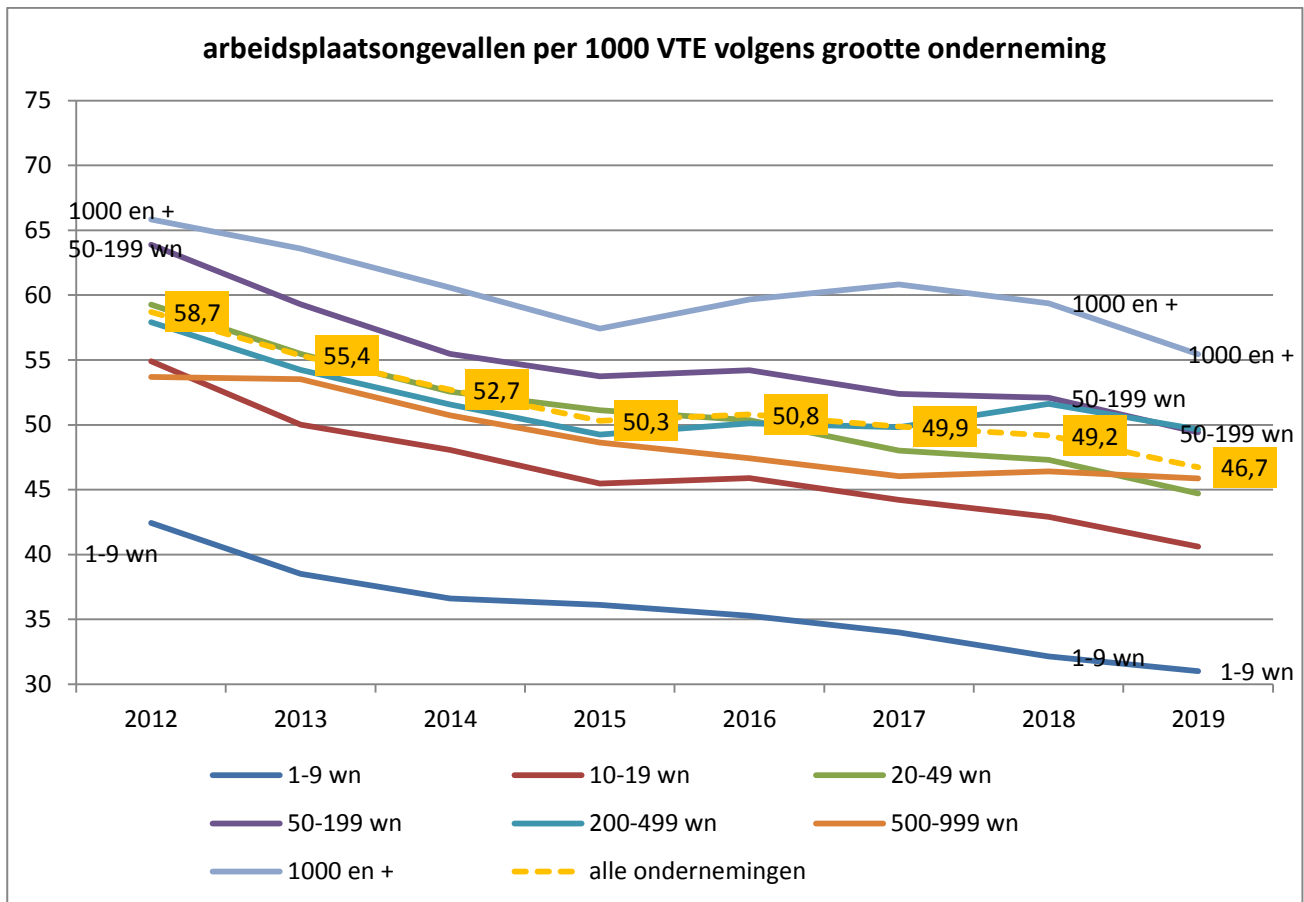
Arbidsongevallen in het verkeer



Bron : thema's 10 en 29

De verkeersongevallen op de arbeidsweg stijgen verder in 2019. De verkeersongevallen op de arbeidsplaats dalen fors.

Arbeitsplaatsongevallen volgens grootte van de onderneming

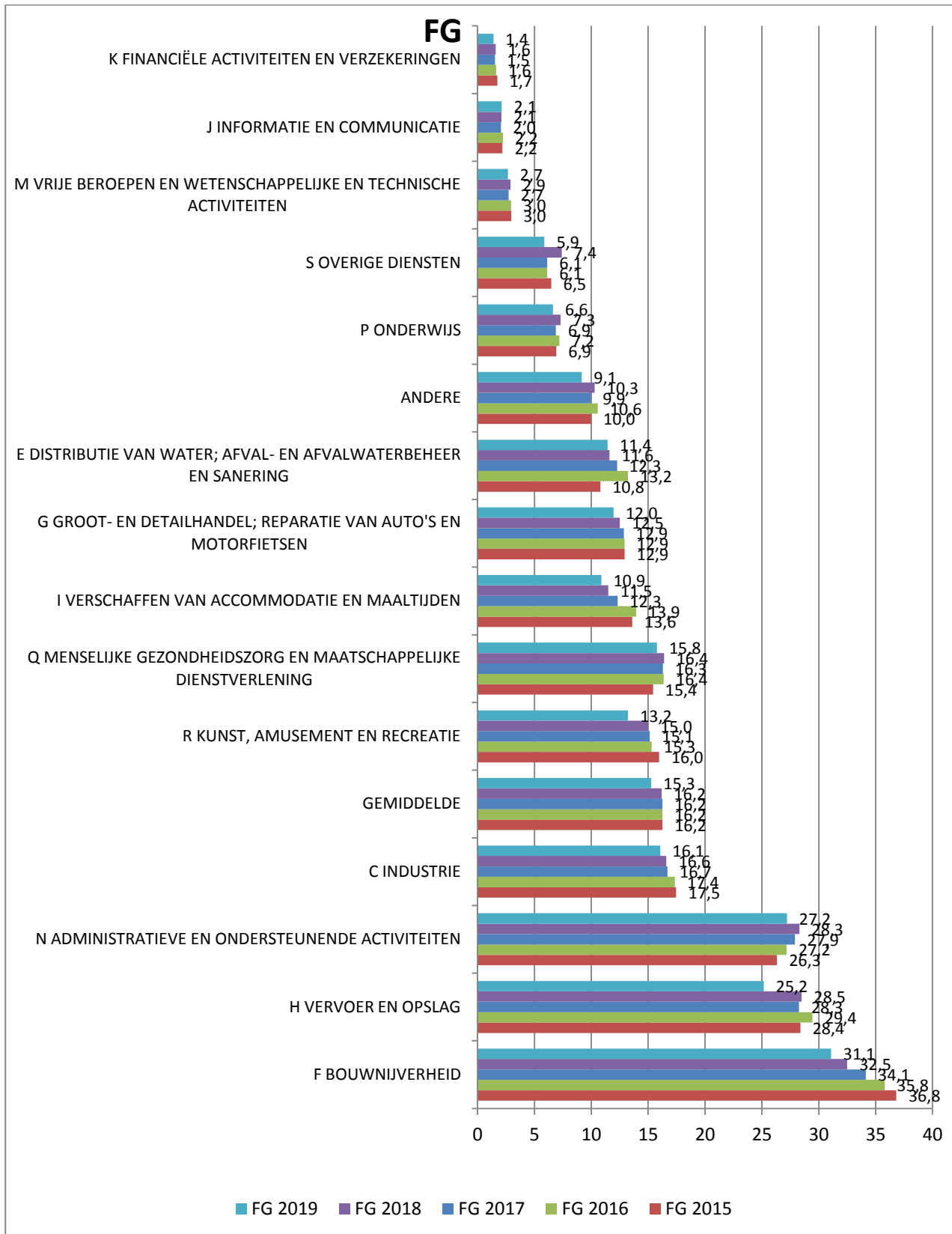


Bron : thema 11

In de grafiek werden de klassen 1-4 wn en 5-9 wn samengevoegd tot 1-9 wn en 50-99 wn en 100-199 wn omdat deze een zelfde tendens vertonen en zich beide respectievelijk onder en boven het gemiddelde bevinden.

Graden

A. Frequentiegraad per activiteitensectie



Uitleg activiteitensecties :

De sectie A omvat de sectoren 01 , 02 en 03

De sectie B omvat de sectoren 05 tot en met 09

De sectie C omvat de sectoren 10 tot en met 32

De sectie D omvat de sector 33

De sectie E omvat de sectoren 35 tot en met 39

De sectie F omvat de sectoren 41, 42 en 43

De sectie G omvat de sectoren 45, 46 en 47

De sectie H omvat de sectoren 49 tot en met 53

De sectie I omvat de sectoren 55 en 56

De sectie J omvat de sectoren 58 tot en met 63

De sectie K omvat de sectoren 64 ,65 en 66

De sectie L omvat de sector 68

De sectie M omvat de sectoren 69 tot en met 75

De sectie N omvat de sectoren 77 tot en met 82

De sectie O omvat de sector 84

De sectie P omvat de sector 85

De sectie Q omvat de sector 86,87 en 88

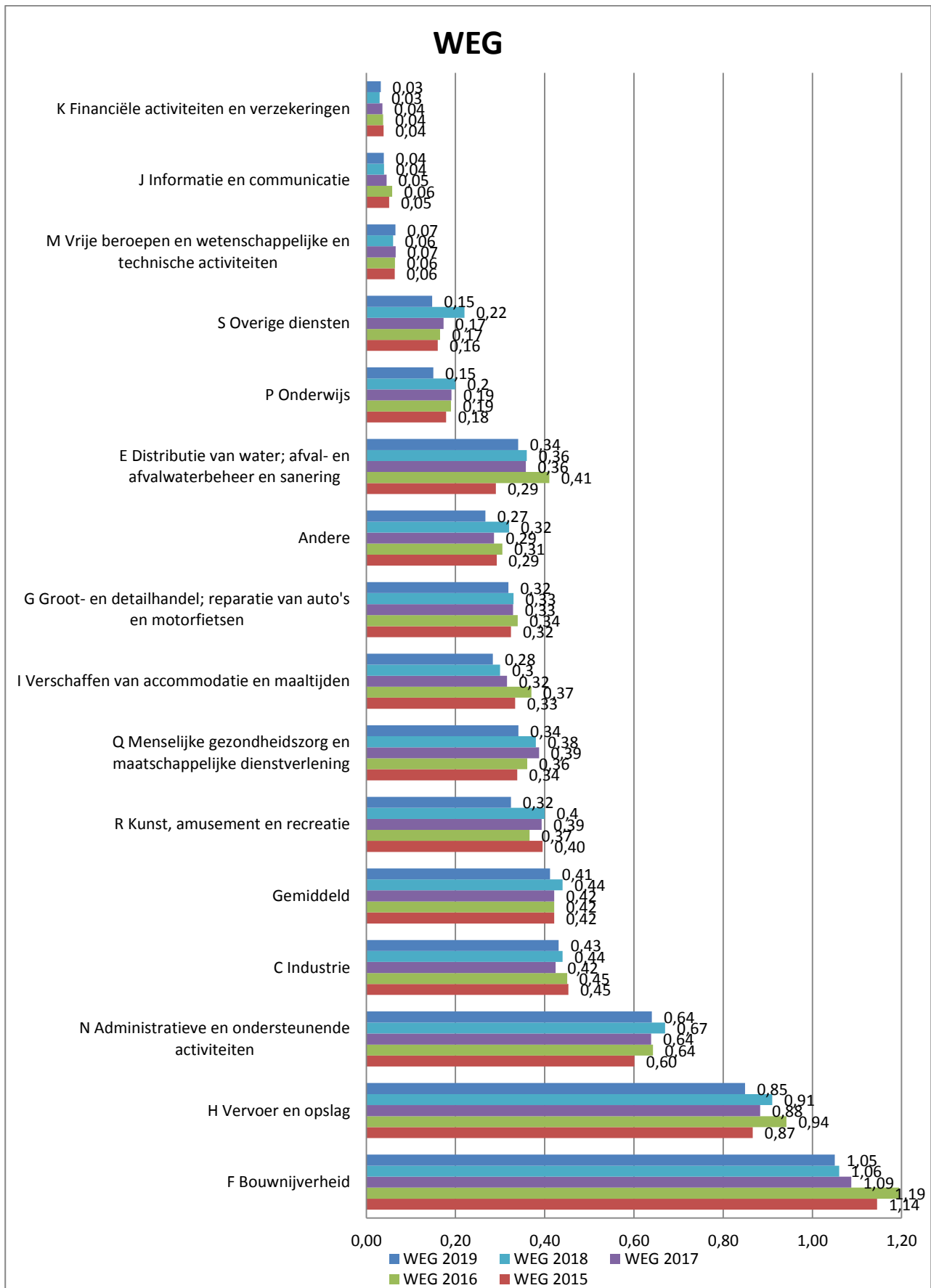
De sectie R omvat de sector 90 tot en met 93

De sectie S omvat de sectoren 94, 95 en 96

De sectie T omvat de sectoren 97 en 98

De sectie U omvat de sector 99

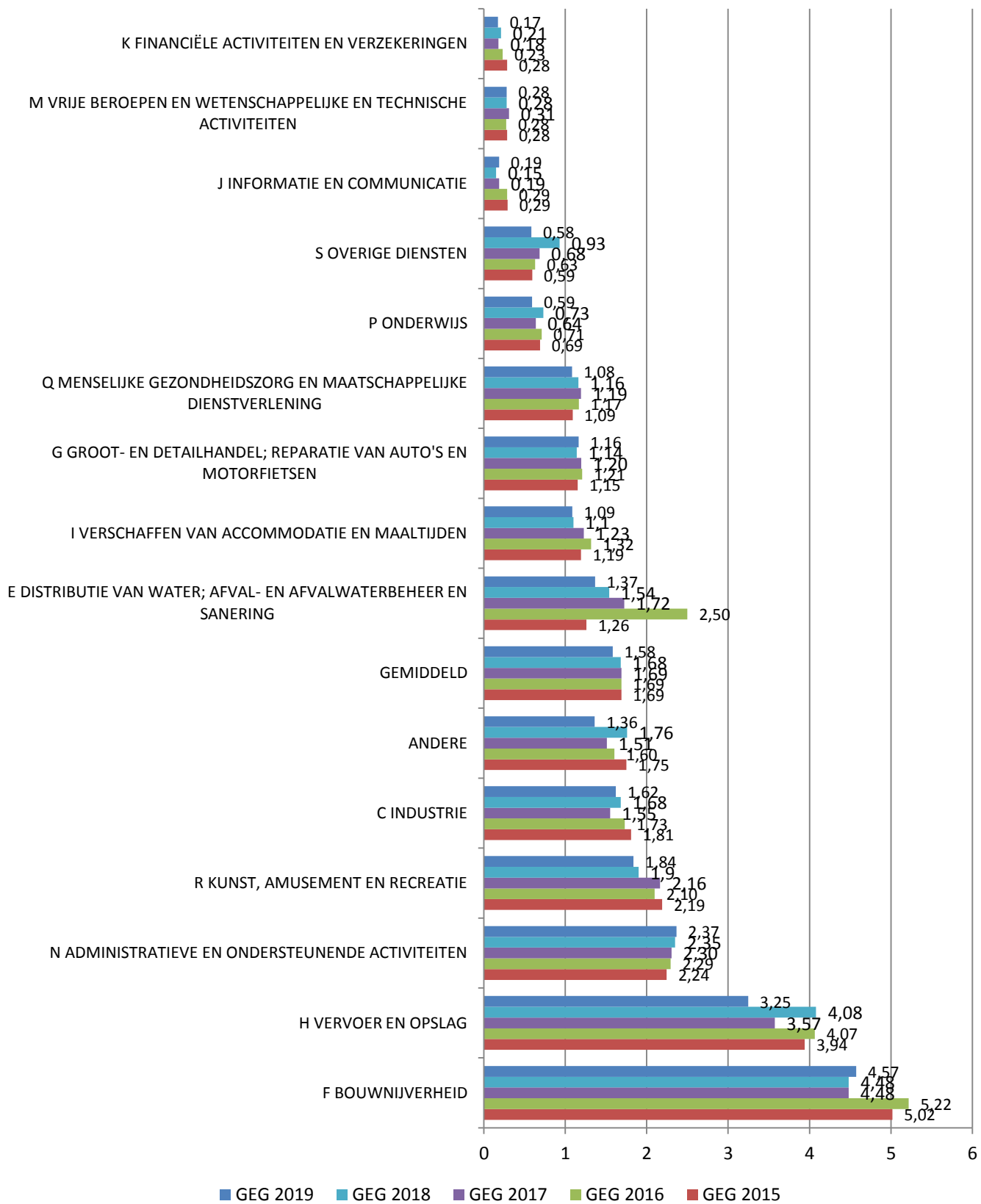
B. Werkelijke ernstgraden per activiteitensectie



Bron: thema 13

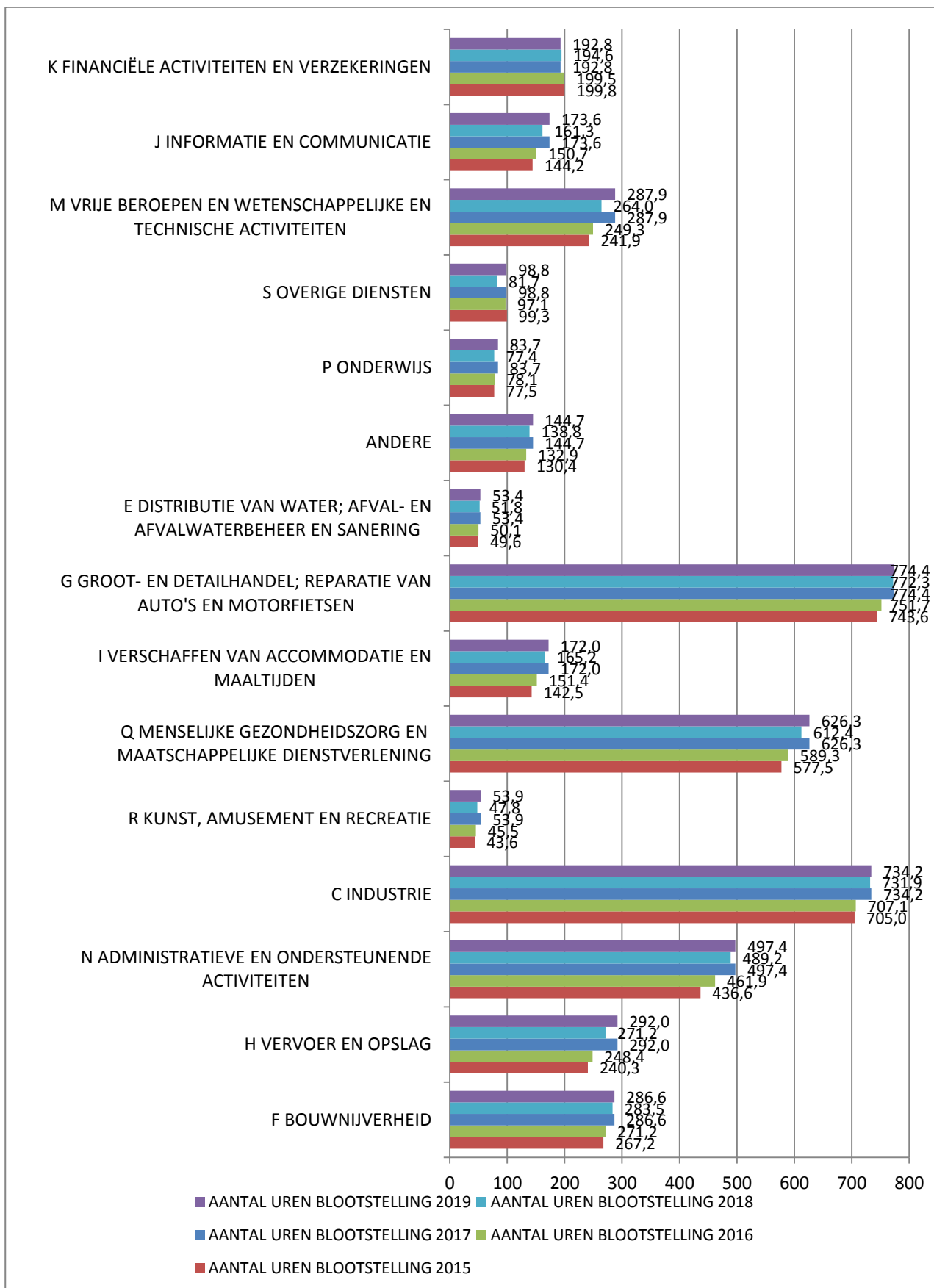
C. Globale ernstgraad per activiteitensectie

GEG



Bron: thema 13

D. Aantal uren blootstelling per activiteitensectie/1.000.000



In bovenstaande grafieken omvat de rubriek ANDERE de secties A,O,L,D,U,T,B met elk minstens 1% van de totale tewerkstelling.

In 2017 daalt de frequentiegraad of blijft hij tenminste gelijk aan deze van 2015 en 2016 in alle activiteitensecties Dit geldt niet voor 2018. De frequentiegraad stijgt lichtjes in vergelijking met één van de vorige jaren en dit in de sector S van de overige diensten, de sector P van het onderwijs. In 2019 daalt de frequentiegraad in alle secties, behalve in de sectie J (informatie en communicatie) waar hij gelijk blijft.

Waar de tewerkstelling in 2018 bijna overal gedaald was is deze nu in 2019 terug gestegen in bijna alles secties behalve in de sectie K van de financiële activiteiten en verzekeringen.

In de sectie F van de bouwnijverheid daalt de frequentiegraad en de werkelijke ernstgraad verder, behalve de globale ernstgraad. De frequentiegraad en de werkelijke ernstgraad dalen omdat het tewerkstellingsvolume in 2019 gestegen is in de bouwsector. Ondanks deze stijging van de tewerkstelling, stijgt de globale ernstgraad in 2019. Nochtans is het aantal dodelijke arbeidsongevallen in de sector gehalveerd van 18 in 2018 naar 9 in 2019. De stijging van de globale ernstgraad is te wijten aan het globale percentage blijvende ongeschiktheid dat in de sector in 2019 12,8% hoger ligt ten opzichte van 2018.

In de sectie N van de administratieve en ondersteunende activiteiten (1) is de frequentiegraad en de werkelijke ernstgraad eveneens gedaald in 2019 ten opzichte van 2018. Ook het tewerkstellingsvolume in de sectie N is in 2019 terug toegenomen. De globale ernstgraad is echter licht gestegen doordat in deze sectie het aantal dodelijke ongevallen gestegen is van 7 in 2018 naar 15 in 2019 (10 in de sector 78 Terbeschikkingstelling van personeel en 5 in de sector 81 Diensten in verband met gebouwen; landschapsverzorging).